

**TEXT LITE
WITHIN THE
BOOK ONLY**

**brown
book**

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200130

UNIVERSAL
LIBRARY

ಸದ್ವಿಧ್ಯದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ
೨೫ನೇ ವರ್ಷ (ಅಂಗಿರಸ ಸಂವತ್ಸರ) ದ
ಕಾಣಿಕೆಯ ಪುಸ್ತಕ

ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಪ್ರಹಾರ!

(ಏ ತಿ ಹಾ ಸಿ ಕ ಕ ಥೆ)

ಲೇಖಕ:— ನಾಗೇಶ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—

ಯ. ಗು. ಕುಲಕರ್ಣಿ,

ಸಂಪಾದಕ, ಸ. ಚ. ಅನಂದವನ.

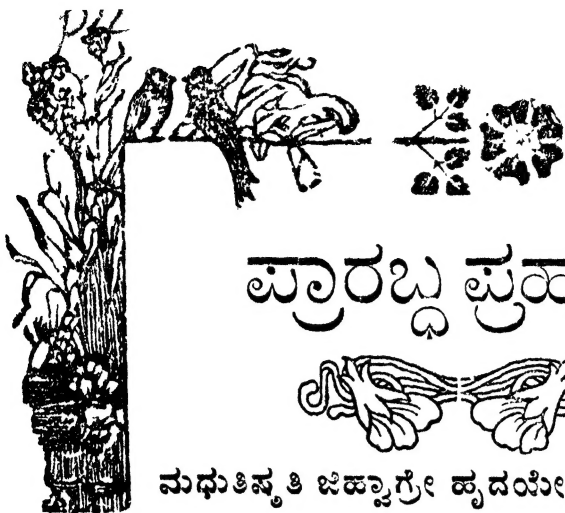
೧೯೩೨

ಬೆಲೆ ೪ ಆಣೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಸೂಚನೆ.

ಇದೊಂದು ಸುಮನೋಹರವಾದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುಟ್ಟ ಕಾದಂಬರಿಯು. ವಿಜಯನಗರದ ಸಮ್ರಾಟ್ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಗಳ ಅಸ್ಥಿವೈರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿದ್ದ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಮಹಮ್ಮದಶಹ ಬಾಮನಿಯು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಹಿಂದೂರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲೆತ್ತಿಸಿದನು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜಾ ವಿನಾಯಕದೇವನು ತೆಲಂಗಣ ದೇಶದ ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ತಂದೆಯಾದ ಅಲ್ಲಾಉದ್ದೀನನು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ-ತೆಲಂಗಣಗಳೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿಜಯನಗರ-ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣಗಳ ರಾಜರು ಮಹಮ್ಮದಶಹನನ್ನು ಕೇಳಹತ್ತಿದರು. ಕ್ರೂರನೂ, ಸರಧರ್ಮದ್ವೇಷಿಯೂ, ಧರ್ಮಾಂಧನೂ ಆದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಈ ಒಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಮಾತೆಯಾದ ಮಲಿಕಾಜಹಾನಳ ಹಿತೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರದೆ, ಕ್ಷುದ್ರ ನೆವವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ, ವೇಲಂಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದನು. ಕನ್ನಡಿಗರ ದುರ್ಬೋಧದಿಂದ ವೇಲಂಪಟ್ಟಣದ ಸೇನಾಪತಿ ವಿಕ್ರಮನಂಥ ಗೃಹಭೇದಿಗಳೂ, ಸರಸ್ತ್ರೀಹವ್ಯಾಸಿಗಳೂ, ದೇಶದ್ರೋಹ-ಧರ್ಮದ್ರೋಹ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಪತಿವ್ರತಾ ಶಿರೋಮಣಿಯಾದ ವಿಮಲಾದೇವಿಯಂಥ ನಾರೀರತ್ನಗಳು ಎಂಥ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗಿದರೂ ತಮ್ಮ ಶೀಲವನ್ನು ಕಾಯುವರೆಂಬದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರ “ನಾಗೇಶ”ರಾಯರು ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ದಾಯಕವಾಗಿಯೂ, ಸದ್ಬೋಧಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ವಿವರಿಸಿರುವರು. ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಓದಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಗ್ರಹದಿನ್ನಹವಿದೆ.

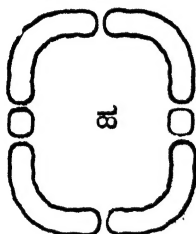
— ಪ್ರಕಾಶಕ.

ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಪ್ರಹಾರ!

ಮಧುತಿಸ್ಕೃತಿ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರೇ ಹೃದಯೇತು ಹಾಲಾಹಲಂ

ಹ

ದಿನಾಂಕನೆಯ ಶತಮಾನವು ಅರ್ಧಗಳಿದಿತ್ತು. ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜ್ಯವು ಉರ್ಜಿತವನ್ನೆಯಸ್ಸೈದುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು. ಯವನರಿಂದ ಆಸೀಕ ಬಗೆಯ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಈಗೀಗ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಮ್ರಾಟನಾದ ಬುಕ್ಕರಾಯನು ಆತ್ಯಂತ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಶಕಟವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ್ದನು. ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ದಿವ್ಯತೇಜದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದಲೂ, ಮುದ್ದಣ ಸೇನಾಪತಿಯ ಆಸ್ತೀಯ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ನವಜೈತನ್ಯವುಂಟಾಗಿ, ಅವರು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ಯವನರಿಗೆ ಅಜಿಂಕೈರಾಗತೊಡಗಿದ್ದರು. ಸ್ವದೇಶ, ಸ್ವಧರ್ಮ, ಸ್ವಜನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವು ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಣ ಮೊದಲಾದ ಹಿಂದುರಾಜರು ಐಕ್ಯದಿಂದ ನಡೆಯತೊಡಗಿದ್ದರು. ಆದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕೀಯ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು; ಹಿಂದುಗಳ ಅಭಿಮಾನದ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು; ಕನ್ನಡಿಗರ ಏಕ್ರಮವನ್ನು ದಿಗಂತವಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿಗೊಳಿಸುವ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು; ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಯಶೋದುಂದುಭಿಯು ಆಸೀತು-ಹಿಮಾಚಲದ ವರೆಗೆ ಮೊಳಗುವ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು; ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶವು ಅರಿಗಳ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸುವ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು! ಪ್ರಾರಬ್ಧಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಅಂತಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎರವಾದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪುನಃ ಆ ಸುದಿನವು ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇನು?

ಬಾಮನೀ ರಾಜ್ಯಸಂಸ್ಥಾಪಕನಾದ ಅಲ್ಲಾಉದ್ದೀನನು ಮರಣಹೊಂದಿದ್ದನು. ಅವನ ಎರಡನೆಯ ಮಗನಾದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಕೊಬರ್ಗಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಶೂರನೂ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯೂ ಪರಧರ್ಮದ್ವೇಷಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಹಿಂದೂ ಅರಸರ ವಿಘ್ನೆಯು ಅವನಿಗೆ ಸಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಣ ಮೊದಲಾದ ಹಿಂದೂರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮುರಿದು, ಸರ್ವತ್ರ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಹಿಂದೂದೇಶವು ಯವನರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ, ಹಿಂದುಗಳು ಅವರ ಗುಲಾಮರೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಅಗ್ರೇಸರನಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಗೂ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ ತಿಲಾಂಶವಾದರೂ ಭಂಗ ಬರುವದನ್ನು ಅವನು ಸಹಿಸುವಂಥವನಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕ್ರೂರನೂ, ಸಂತಾಪಿಯೂ ಆದ ಇವನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನಿಮಿತ್ತಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಆಕಾಶ-ಪಾತಾಳಗಳನ್ನೊಂದು ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ರಾಜಕುಮಾರನಾದ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು. ನೀಚಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ವರ್ತನಕ್ಕೆ ಬುಕ್ಕರಾಯನಂತೆ ಇವನಾದರೂ ಹೇಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವನ ಆಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಡೆಯಗೊಡಬಾರದೆಂದು ಇವನು ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನೂ ಬುಕ್ಕರಾಯನೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನಡೆದು, ಒಹಾಮನೇ ಸಿಂಹಾಸನದ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಬಹಾಮನೀ ಅರಸರ ಚತುಷ್ಕೋಣಾಕೃತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಆಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ತೆಲಂಗಣದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸ್ವರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯ ಅರಸರ ನಾಣ್ಯಗಳು ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಡುವದು ಬುಕ್ಕರಾಯನ ವಿನಾಯಕದೇವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿಸಿದರು. ವಿನಾಯಕದೇವನು ಬಹಾಮನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚೇಷ ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿದನು. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಧನಿಕರಿಗೆ ಸಹ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು.

ರಾಮದೇವನು ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಧನಾಧ್ಯನು. ಸ್ವದೇಶದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಹಾಮನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನು. ರಾಮದೇವನು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಒಲಾಢ್ಯನಾದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನೊಡನೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ವಿರೋಧ ಬಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಂಬುತ್ತಲಿದ್ದನು. ಬಹಾಮನೀ ರಾಜ್ಯದ

ವಕೀಲನ ಅಸಮಾನ ಮಾಡಿದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಸುಲತಾನನು ಹಿಂದೆಯೊಮ್ಮೆ ಇವನ ಸ್ವತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸೆಳೆದೊಯ್ದಿದ್ದನು. ಈಗ ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಪ್ರಸಂಗವು ಬರುವದೆಂದು ರಾಮದೇವನ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯತೊಡಗಿತ್ತು.

“ರಾಮದೇವಾ, ನಿನ್ನಂಥ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಧನಾಧ್ಯರಾದ ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಕೈಗೊಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಹೇಗೆ ನೆರವೇರಬೇಕು? ಬಹಾಮನೀ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ನಾಣ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳಿಸಲ್ಪಡುವದು ನಿನಗೆ ಸಮಂಜಸವೆನಿಸುವದೋ ಹೇಗೆ? ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಾದರೂ ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಿರುವದೆಂದು ಕೇಳಿರುವೆನು. ಅರಸರ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಎಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ನೀನು ರಾಜಕುಮಾರರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಬೇಡ.”

ರಾಮದೇವನು ತನ್ನ ದಿವಾಣಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿತನಾದ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೋಚಿಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದನು. ರಾಮದೇವನ ಪತ್ನಿಯಾದ ವಿನೂದೇವಿಯು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ರಾಮದೇವ-ವಿಕ್ರಮರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಾದ ಸ್ಪೇಷವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಸ್ಪರರು ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಿಕ್ರಮನು ತಲಂಗೀ ದಳದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಪಥಕದ ಸೇನಾನಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಬಾಮನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜಕುಮಾರನಾದ ವಿನಾಯಕ ದೇವನು ತನಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಮದೇವನು ಹೇಳಲು, ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಮೇಲಿನಂತೆ ನುಡಿದನು.

“ವಿಕ್ರಮಾ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವೆಯೇನು? ಸುಲತಾನ ಶಾಹಿಯೊಡನೆ ಅಸ್ಥಿವೈರವನ್ನು ಬಳೆಯಿಸುವವರ ಮಾಲಿಕೆಯೊಳಗಿನವನು ನಾನಿರುವೆನು. ಯವನರೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಆಪಾದ-ಮನ್ತಕ ಪರ್ಯಂತರವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಮಾಡಲೇನು? ನಮ್ಮವರು ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳೂ, ಸ್ವಜನ ಹಿತಶತ್ರುಗಳೂ, ರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮವಿಹೀನರೂ ಇರುವರು. ಅರಸು-ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಿಲ್ಲ; ಹಿಂದು-ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಹೇಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ. ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ವಕೀಲನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಹಿಂದುಗಳ ಅಭಿಮಾನ

ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಾನಾಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಎಂಥ ಫಲವು ದೊರೆಯಿತೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವನ ತಂದೆಯಾದ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನನಿಗೆ ಹಿಂದುಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು! ಮುಮ್ಮದತಘಲನು ದೂರನ ಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದನು. ಬಾನುನೀ ಬಾದಶಹರು ತೀರ ಸಮೂಪದ ಶತ್ರುಗಳಾದ್ದರಿಂದ, ಇವರ ಉಪಟಳವನ್ನು ಸಹಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಿರುವದು. ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತೆಲಂಗಣದೊಳಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಾಯಕದೇವನು ಸೂಚಿಸಿದನಷ್ಟೇ? ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ, ನಾನು ಎರಡು ಮಾತನಾಡಿದೆನು; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮದಾಂಧನಾದ ಯವನ ವಕೀಲನು ನನ್ನನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಅವನ ಮಾನಖಂಡನೆ ಮಾಡಿದೆನು. ಇಷ್ಟು ಅಪರಾಧದ ಪ್ರತಿಫಲವು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ದೊರೆಯಿತೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರುವದು. ರಾಜರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಾದ ಈ ಜನರು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತು ದಾಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅನಾಥರಾದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ನಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಾನು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹಬಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಕ್ರಮಾ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯವೆಂದು ದೋಷವೀಯುವೆಯೇನು?”

“ದೋಷವೀಯುವದಕ್ಕೆ ನೀವು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವೇನು? ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕುಮಾರನು ತಿಲಾಂಶವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಗಂಡಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿ, ವಿನೋದಸಡೆಯುವದು ವಿನಾಯಕದೇವನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗುಣವೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ಈಗೀಗ ಸಾಲ್ಕು ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಡುಟ್ಟು ಸುಖದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯತೊಡಗಿರುವೆವು. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಉಪಾಧಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೋಪ್ರಶಸ್ತವೆನಿಸಲಿಲ್ಲದು” ಎಂದು ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಳು.

“ರಾಮದೇವಾ, ರಾಜಕುಮಾರನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು ಸದೈವಚಾಗೃತವಿರುವದು. ಸ್ವಂತದ ದೈನ್ಯಾವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಎರಡನೆಯವರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಬಯಸುವವನು ನೀನಲ್ಲವೆಂಬದು ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬದು ನಿಜವಿರುವದು. ಅನ್ಯಾಶ್ರಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಸ್ವಂತ ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸಂಪನ್ನನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ರಾಜಕುಮಾರನು ಯಾವಾಗಲೂ

ನಿನ್ನನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿರುವನು. ವಿಮಲಾದೇವಿಯವರೇ, ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂಥ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದೀತು! ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವೆನಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಧೋರಣದಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವದು. ರಾಮದೇವ ನಂಥ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಬುಕ್ಕ ರಾಯನಾದರೂ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ-ತೆಲಂಗಣ ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ, ಬಹಮನೀ ಬಾದಶಹನೆಂದರೆ ಎಷ್ಟರವನು?"

“ಆಗಲಿ; ರಾಜಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ದೋಷವನ್ನಾದರೂ ಏಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿ? ದೇಶಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವು ನಾಶವಾದರೂ ಅದರ ಪರಿವೆಯು ನನಗಿಲ್ಲ. ಬಹಮನೀಶಹನ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವದರಿಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಔತಣವಿತ್ತಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಹೇಗಾದರೂ ಕರ್ನಾಟಕ-ತೆಲಂಗಣ ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಂದಾಗಿರುವವು. ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಾದಿ ಯವನ ರಾಜಶಕ್ತಿಯ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು.”

ರಾಮದೇವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ವಿಮಲಾದೇವಿಯ ಹೃದಯವು ತಳ ಮಳಗೊಂಡಿತು. ತನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಕ್ರಮನ ಮುಖವು ವಿಜಯಾನಂದದಿಂದ ಪ್ರಘುಲಿತವಾಯಿತು. ಬಹಮನೀನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವದರಿಂದ ಸತಿಯು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೊಳಗಾಗುವನೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ದುಃಖಿತಳಾದದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವು. ಇದೇ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಯಾವದೋ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದಂತೆ, ಹರುಷಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಮುಳುಗಿದನೆಂಬದು ಪ್ರಸಂಗಾಸುಸಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು. “ಮಧು ತಿಷ್ಠತಿ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರೇ ಹೃದಯೇತು ಹಾಲಾಹಲಂ” ಎಂಬಂತೆ ವಿಕ್ರಮನ ವೃತ್ತಿಯಿತ್ತೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳದಿರಲಾರೆವು.

ಮನಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಧಾರ.

ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯು ಅದೇ ಯೌವನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಲಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರಿಯೂ, ಗುಣನಿಧಿಯೂ ಆದ ಇವಳು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸರದಾರನ ಪುತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕುಮಾರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಮನಮೋಹಕಳಾಗಿದ್ದಳು. ಇವಳ ಸ್ವಗೀಯ

ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ, ಪೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ರಾಜಕುಮಾರನಾದ ವಿನಾಯಕ ದೇವನು ಆ ಮೋಹನಾಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವನಾದುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಸವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದ್ದನು. ರಾಜಕುಮಾರನಾದ ತನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಆಲಲನೆಯು ಆನಂದದಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸುವಳೆಂಬ ಅವನ ಭ್ರಾಮಕ ಕಲ್ಪನೆಯು ಈಗ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಯಲಾದಂತಾದ್ದರಿಂದ, ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಂಧಾನದಿಂದಲಾದರೂ ಕಾರ್ಯ ಭಾಗವಾದರಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ವಿಕ್ರಮನಿಗೂ ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯ ತಂದೆಯಾದ ಸೋಮಲದೇವನಿಗೂ ದೃಢತರವಾದ ಸ್ನೇಹವಿದ್ದುದರಿಂದ, ವಿಕ್ರಮನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಯತ್ನಿಸಿದನು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಗಂಟುಹಾಕಿ ಶ್ರೇಯೋಭಾಗಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ವಿಕ್ರಮನಾದರೂ ಅವಳ ಮನವೊಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವ್ಯಾಹತ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದನು. ಅವನು ಸೋಮಲದೇವನನ್ನು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿನಾಯಕದೇವನ ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದನು.

ಪೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಮನೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದು ಮೂರು ಅಂತಸ್ತಿನಿದ್ದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಶಲರಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯವರಿಂದ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಕಂಬ-ಜೋಡುಗೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಸುಂದರತರವಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಿಡಕಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಣದ ಕಾಜುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಅರಮನೆಯ ತುಂಬ ಅಂದವಾದ ಪ್ರಕಾಶವು ಬಿಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಕದೇವನ ದಿವಾಣಖಾನೆಯಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ವಿಕ್ರಮ ಸೋಮಲದೇವರೊಡನೆ ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾತು-ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದ್ದನು.

“ರಾಜಕುಮಾರರೇ, ತಮ್ಮ ಆಪ್ತತ್ವವಾಗುವದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆತನವು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಬರುವದೆಂದು ಸಂಭ್ರಮಗೊಂಡಿದ್ದೆನು; ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯು ಚಂಡಿತನದ ಸ್ವಭಾವದವಳಿರುವಳು. ನಾನೂ ವಿಕ್ರಮದೇವರೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಬಹು ಪರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ನಿರರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯ ತರಗತಿಯ ಜನರಿಗೆ ರಾಜಮನೆತನದ ಸಂಬಂಧವೇಕೆಂದು ಅವಳು ಅಡುತ್ತಿರುವಳು.”

ಸೋಮಲದೇವನ ಮಾತುಗಳು ವಿನಾಯಕದೇವನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಶಲ್ಯದಿಂದ ಜುಜ್ಜಿದಂತಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುಖಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಸೀನ್ಯದ ಕಳೆಯು ಘ್ರಾಸ್ತವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವನ

ವಿಶಾಲವಾದ ಜ್ಞಾನಕೋಶದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳೇ ಹೊರಡದಾಗಿದ್ದವು. ಅವನು ದಿಬ್ಬಾಧನಾಗಿ ಮುಖವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಸೋಮಲದೇವನ ಮನಸ್ಸು ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡಿತು. ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನಂಥ ಸಾಧಾರಣಪ್ರತಿಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅವನ ಅಲ್ಪಯಾಚನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಯೋಗವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನು ತಲ್ಲಣಗೊಂಡನು. ಭಾವೀಮನೋಮಂದಿರವನ್ನು ಉದ್ಭವಪ್ತ ಮಾಡಲೆಳಸಿದ ಮಗಳ ಅನಿಚಾರಿತನಕ್ಕೆ ಅವನು ಖತಿಗೊಂಡನು.

“ರಾಜಕುಮಾರರೇ, ಹುಡುಗೆಗೆ ಇನ್ನೂ ವ್ಯವಹಾರ ಚಾತುರ್ಯವು ಗೊತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆಗಾದರೂ ಹಾದಿಗೆ ಬಂದಾಳು. ಈಗಾಗಲೇ ಭಗ್ನಮನೋರಥರಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.”

ಮತ್ತೆ ಸೋಮಲದೇವನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದೊಡನೆಯೆ ವಿನಾಯಕದೇವನ ಹೃದಯದ ನಿರಾಶಾಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶೆಯು ದ್ರವವು ಒಸರತೊಡಗಿತು. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತರಂಗಿತವಾಗತೊಡಗಿದ ಆನಂದಲಹರಿಯಿಂದ ಮುಖಮಂಡಲವು ಪ್ರಘುಲಿತವಾಯಿತು.

“ಸೋಮಲದೇವ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾದದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕಾಯ-ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಅವಸರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದ್ದೀಗಿನ ನಿರಾಶಾಜನಕಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಲಜ್ಜಾಭಯಗಳೆಂಬ ನೈಸರ್ಗಿಕಗುಣಗಳು ಸದೈವ ವಾಸಿಸುತ್ತಲಿರುವದರಿಂದ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸತಕ್ಕವರೇ.”

“ರಾಜಕುಮಾರರೇ, ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಿರುವದು. ಪ್ರಣಯಿಗಳ ಪ್ರೇಮಮೋಹನವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಅನ್ಯರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವದಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಅವರು ತಾವಾಗಿ ಪ್ರೇಮಬದ್ಧರಾಗುವರು. ನಡುವೆ ನಮ್ಮಂಥವರ ಪ್ರವೇಶವಾಗುವದರಿಂದ ಕಾರ್ಯವು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವದು. ಈ ಉಪಾಯಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ, ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಹೇಳಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವು ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ನಾನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲಾರೆನು. ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಗಿಂತಲೂ ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅವಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವಳು” ಎಂದು ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಆಘಾತಿಯಿಂದ ನುಡಿದನು.

ಸೋಮಲದೇವನ ಮನೋಮಂದಿರವು ಐದು ಅಂತಸ್ತು ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ವಿಕ್ರಮದೇವನದು ಹನ್ನೊಂದು ಸೆಲೆ ಕಂಡಿತ್ತು. ಅವನು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಧಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಂತರಂಗವು ಸಂಶಯದಿಂದ ಹೊಯ್ಯಾ

ಡತೊಡಗಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವದರ ಕಾರಣವು ಎಕ್ರಮದೇವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದ್ದರಿಂದ, ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ, ದೊರೆಯುವ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕೆಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವದೋ ಎಂದು ಭಯಗೊಂಡಿದ್ದನು.

“ಎಕ್ರಮದೇವ, ತೆಲಂಗಣದ ಭಾವೀಸಾರ್ವಭೌಮನನ್ನು ವರಿಸಿ, ಮಹಾರಾಜ್ಞಾ ಯಾಗುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ತೃಣೀಕರಿಸುವ ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ಜಾಣಕೆಂದು ಹೇಗೆ ಅನ್ನಬೇಕು?”

“ಮಹಾರಾಜರೇ, ಸಾಮಾನ್ಯತರಹದವರು ದೊಡ್ಡ ಜನರೊಡನೆ ಶರೀರ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಿದರೆ, ಒಳತಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭ್ರಾಮಕವಿಚಾರವು ಅವಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವದು. ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರೆ, ತಾನಾಗಿ ಹಾವಿಗೆ ಹತ್ತುವಳು.”

ನೋಮಲದೇವನ ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ರಾಜಕುಮಾರನ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿತೆಂಬದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು? ಅವನು ವಿಚಾರ ತಂದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಲು, ರಾಮದೇವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಗ ಕೂಡಲೆ ರಾಜಕುಮಾರನ ಮನಸ್ಸಿನ ಲಹರಿಯು ಎರಡನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು.

“ರಾಮದೇವ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಮಹಿಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಭಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ?” ಎಂದು ರಾಜಕುಮಾರನು ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದನು.

“ಮಹಾರಾಜರೇ, ತಮ್ಮಂಥಹರು ಅತ್ಯಲ್ಪಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡ ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂಥ ನೀಚಕೋಟಿಯವನು ನಾನಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ; ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಾಯುವಂತಹದಾಗಿರುವದು. ತೆಲಂಗಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೊಂದು ಹಿಂದುರಾಜ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಬಾಮನಿ ಸುಲತಾನಶಾಹಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವದೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನದ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವಂತಹ ಮಾತಾಗಿರುವದು ಹಿಂದು ರಾಜರಾದ ನೀವು ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಹಿಂದುಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಗೌರವವು ಉಳಿಯುವದು. ಬಾಮನಿ ಸುಲತಾನನು ಒಲಾಢ್ಯನಿದ್ದುದರಿಂದ, ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದುರಾಜ ಮಂಡಲವೆಲ್ಲ ಐಕ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜರಾದ ನಿಮಗೂ, ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಮ್ಮಂತಹ ದೀನರಿಗೂ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಛೋಗಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗುವದು.”

“ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬುಕ್ಕರಾಯನಾದರೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವನು. ನಮ್ಮ ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ಸುಲತಾನನು ಕ್ರೂರನಾಗಿ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರೆ,

ವೈದ್ಯನು ಹೇಳಿದ್ದು ಹಾಲೋಗರ, ರೋಗಿಯು ಬಯಸಿದ್ದೂ ಹಾಲೋಗರ ಎಂಬಂತಾಗುವದು. ಹಿಂದುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಲ್ತಾನರಾಹಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಲಾಂಶವಾದರೂ ನಡೆಯಗೊಡಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪವಿದೆ.”

ವಿನಾಯಕದೇವನು ಬಹಿರಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲಿರದೆ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಡತೊಡಗಿದ್ದನು. ಯವನರ ಆಡಂಬರವು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಇನ್ನುಳಿದ ಹಿಂದೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಅವನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

“ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರೆ ಅವನ ಮದವನ್ನಿಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ತೆಲಂಗಣದ ಸೇನೆಯು ಸಹಾ ತತ್ಪರವಿರುತ್ತದೆ.” ವಿಕ್ರಮದೇವನು ವಿಕ್ರಮದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮದೇವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯೆನಿಸಿತು. ಆಗ ಅವನು ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ:—

“ವಿಕ್ರಮದೇವ, ಮಹಮ್ಮದಶಹನೊಡನೆ ಕಾದುವದೆಂದರೆ ಮೊದಲ ಬೇಟೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆಯೇನು? ಎಲ್ಲ ಹಿಂದು ಭೂಪಾಲರು ಒಕ್ಕಟ್ಟಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಹಣ್ಣಾಗುವನು. ಕೇವಲ ತೆಲಂಗಣದ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಲತಾನನು ಅಜಿಂಕೃನಿರುವನೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.”

“ರಾಮದೇವ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣವು ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದಿರುವದು. ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಯನಗರದ ಸಹಾಯವಂತೂ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ, ದಕ್ಷಿಣದ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದುರಾಜರನ್ನು ಸುಲತಾನಶಾಹಿಯ ವೈರ ಬಳಿಯಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.” ಹೀಗೆ ಸೋಮಲದೇವನು ತನ್ನ ಸರಳವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು.

ವಿನಾಯಕದೇವನ ಮನಸ್ಸು ಇತ್ತಂಡವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯತೊಡಗಿದ್ದಳು; ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಭಾರವೊಂದು ಜಗ್ಗಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ದೇಶ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ಕೇವಲ ವೈಷಯಿಕ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಜೋತುಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಹೀನ ಕೋಟಿಯವನು ಅವನಾಗಿರದ್ದರಿಂದ ಹರಿದಾಡುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ:—

“ರಾಮದೇವ, ಯಾವ ಬಗೆಯ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರದೆ, ಸಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಳೆಗೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಿ. ಅದರ ಪರ್ವತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಈ ತೆಲಂಗಣದ ಸಾರ್ವಭೌಮನು ಸಿದ್ಧನಿರುವನು!”

ಗುಪ್ತ ಲೇಖನ!

ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಅದೇ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿದ್ದನು. ಬಹಾ ಮನೀ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀಳುತನದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಭಾಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿತ್ತು. ಅದೇ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದ್ದರಿಂದ, ಅವನ ವರ್ಚಸ್ಸವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೈ-ಕೆಳಗಿನ ಸರದಾರರ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಗೆಯಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಶೂರನೂ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯೂ ಇದ್ದು, ಈ ಗುಣಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಆಗ ರವಪ್ಪಾದರೂ ಆಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನನು ತೆಲಂಗಣ, ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಾಂತಗಳು ತಮಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ವಿಜಯನಗರ, ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಾರ್ವಭೌಮರು ಮಹಮ್ಮದಶಹನನ್ನು ಬೇಡಹತ್ತಿದರು. ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧವಾದ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ಸಂಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗುವದೆಂದೂ, ಭಾವೀಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದಿಲ್ಲಿಯ ಬಾದಶಹನ ಸಹಾಯವಿರುವದೆಂದೂ ಅವರು ಸುಲ ತಾನಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲದು. ಯುದ್ಧವನ್ನು ಸಾರ ಬೇಕೆಂದರೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದನು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವದೊಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಹೇಳಲಾರದಾದ ಶಹನು ವಿಜಯನಗರ-ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ರಾಯಭಾರಿಗಳನ್ನು ಹದಿನೆಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಪಶಾಣನು. ಹಿಂದುಗಳ ಅಳ್ಳುಬೆದರಿ ಕೆಗೆ ಅಳುಕುವಂತಹ ಅಳ್ಳಿದೆಯವನಿರಲಿಲ್ಲ. ಹದಿನೆಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೈಗೆ-ಕೈ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ವಂತನಾದನು. ಹಿಂದುರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಸಾರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸುರೀ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿತ್ತು. ಕರಮರಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹೆಬ್ಬಲಿಯಾದ ಮೇಲೆ ವಿಜಯನಗರ-ತೆಲಂಗಣದ ರಾಯಭಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವನು ಸಭೆಯನ್ನು ನೆರೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ತಮಗೆ ಅಂಜಿ ತಮ್ಮ ರಾಯಭಾರಿಗಳಿಗೆ ಸನ್ಮಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆದರಾತಿಥ್ಯ ಗೈಯುತ್ತ

ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವನೆಂಬ ಭ್ರಾಮಕಕೃಷ್ಣನೆಯು ಸಾಧು ಸ್ವಭಾವದ ತೆಲಂಗಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟಾ ಹರೂ ಅವರದು ಹಿಂದುಹೃದಯವಲ್ಲವೇ?

ಮಹಮ್ಮದನು ಒಲಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಮಹಮ್ಮದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದುದರಿಂದ ಮೊದಲೇ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಒಲಗಕ್ಕೆ ಇಂದು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕಳೆಯು ಬಂದಿತ್ತು. ಮಂತ್ರಿ-ಸೇನಾಪತಿಗಳೂ, ಸುಭೇದಾರ-ಸರದಾರರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. ರಾಜಧಾನಿಯೊಳಗಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದರೂ ಅಂದು ಸಭೆಗೆ ದಯೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಶಹನು ಕರ್ನಾಟಕ ತೆಲಂಗಣದ ರಾಜರಿಗೆ ಏನು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳಿಸುವನೋ ಏನೋ ಎಂಬದನ್ನು ಕೇಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕವೃಂದವಾದರೂ ಒಳತಾಗಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಧ್ಯತೆಯಿಂದ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿದ್ದ ಬಾದಶಹನ ಮುಖದಿಂದ ಎಂತಹ ಮುಕ್ತಾಫಲಗಳು ಹೊರಬೀಳುವವೆಂಬದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವರು ಉತ್ಕಂಠಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಬಾದಶಹನು ಸಭೆಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ ತನ್ನ ರಸಾಳವಾಣಿಯಿಂದ: —

“ಸಭಿಕರೇ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಬಹಾಮನೀ ಸಿಂಹಾಸನದ ಏಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಜೆಗಳಿರುತ್ತೀರಿಂಬ ಮಾತು ನನಗೆ ಅವಗತವಿದೆ. ಈ ಸಿಂಹಾಸನದ ಸ್ಥೈರ್ಯವು ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠರಾದ ನಿಮ್ಮ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ತಫಲಖ ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ಉಪದ್ರವಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಾತ್ಮರಾದ ನೀವು ನನ್ನ ಪರಮಸೂಜ್ಯ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಈ ಬಾಮನೀ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಯಶೋಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವಿರಿ. ಈ ಸಿಂಹಾಸನದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಸದೈವ ತತ್ಪರರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ತರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಲಾರರಿರೆಂದು ನನ್ನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಉತ್ತರವೆಲ್ಲ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ರಾಜ್ಯವಾದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣದೇಶವೆಲ್ಲ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಡಬೇಕೆಂಬ ಪರಮಾವಧಿಯಾದ ನನ್ನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಡೇರುವ ಆಶೆಯು ಇರುವದಿಲ್ಲೆಂಬದು ನಿಮಗೆ ವಿಧಿತವಿದ್ದರೂ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗಿದಾಗ ತಕ್ಕ ಸಾಹಸ ಮಾಡದಿರಬೇಕು. ಕಾಫರ ಅರಸರಾದ ಎನಾಯಕದೇವ, ಬುಕ್ಕರಾಯರು ತಮ್ಮ ರಾಯಭಾರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರ ಕಾರಣವಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವದು. ಬಾಮನೀ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನಕಾರಕವಾದ ವರ್ತನವು ಸಹನವಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬಾರ

ದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿರಿ.”

ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮಲಿಕಸೈಫುದ್ದೀನಘೋರಿಯು ಆಸನ ದಿಂದೆದ್ದು ಕುರ್ನಿಸಾತ ಮಾಡಿ: —

“ಗರೀಬಪರವರದಿಗಾರ, ನಾವು ಕಾಫರರಿಗೆ ತಿಲಾಂಶವಾದರೂ ಅಂಜ ತಕ್ಕ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮದವನ್ನು ಇಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಹಾಮನೀ ಸೈನ್ಯವು ಸಮರ್ಥವಿರುವದು. ಮಾಯಿಸಾಹೇಬ-ಮಲಿಕಜಹಾನರು ಮಕ್ಕಾ-ಮದೀನಾ-ಕರಬ್ಲಾ ಮೊದಲಾದ ಯಾತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋದದ್ದರಿಂದ, ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಬೊಕ್ಕಸ ದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿತ್ತೆಂದು ಕೈ ಕಾಯಬೇಕಾಯಿತು. ಪಾತಶಹಾ ಅಲ್ಲಾ ವುದ್ದೀನಶಹರು ಒಪ್ಪುಬಲದಿಂದ ಗೆದ್ದ ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ—ತಮ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನದ ಗೌರವಕ್ಕೆ—ಬಾಧೆ ಬಂದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಸ್ತಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ವತ್ರ ದಲ್ಲಿ ಯವನ ಸತ್ತೆಯು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬ ಸ್ತುತ್ಯ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ವರಾದ ತಮಗೆ, ಗೆದ್ದುಕೊಂಡ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಅಗೌರವದ್ದಿರುವದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಿರುವದು. ನಮ್ಮ ಖಡ್ಗಗಳು ಹೇಡಿ ಕಾಫರರಿಗೆ ಅಂಜುವಷ್ಟು ಹೇಡಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯ ಕಾಣಿಕೆ ಯಿತ್ತು ಬಹಾಮನೀ ಸಿಂಹಾಸನದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೂ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕೊಪ್ಪತ್ತು ಬಾಳುವಿರಿ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕರಾಲ ರೂಪಿಯಾದ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಸೈನ್ಯವು ಹಿಂದು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ವಿಷ್ಟ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ವಿರುವದೆಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವದಾಗಬೇಕು.”

ಸೈಫುದ್ದೀನನ ಆವೇಶಯುಕ್ತವಾದ ಭಾಷಣದಿಂದ ಮಹಮ್ಮದನು ಆನಂದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದನು. ಸೈಫುದ್ದೀನನು ಮಾತನಾಡುವ ಹಷೋದ್ರೇಕ ದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತನಾದ ಅವನು ಬಾಯಿಂದ ‘ಅಚ್ಛಾ! ಅಚ್ಛಾ!!’ ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆಯುತ್ತಲಿದ್ದನು.

“ಸೈಫುದ್ದೀನಖಾನ, ನಿಮ್ಮ ಆವೇಶಯುಕ್ತ ಭಾಷಣದಿಂದ ನನಗೆ ಪರಮಾ ನಂದವಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮಂತಹ ಶೂರರೂ, ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠರೂ ಆದ ನರರತ್ನಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಕಾಫರರಿಗೆ ಅಜಿಂಕೃತರಾಗತೊಡಗಿರು ವೆವು. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಆ ಕಾಫರ ರಾಯಭಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಕಳುಹಿ ಸೋಣ, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಹೋದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ

ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ನಾಶವಾದೀತು! ಒಹಾಮನೀ ಕರಾಳಖಡ್ಗದ ಚಪಲತೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಆ ನೀಚ ಕಾಫರರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಾನಿಯೇನು ಆಗುವಂತಿದೆ? ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುರಾಜರ ವಾಸ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನಮ್ಮ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಈಡೇರಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹ ಕಾರಣಗಳು ಘಟಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ?”

ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ತನ್ನ ನೀಳವಾದ ಗಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆಳೆಯುತ್ತ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಭಿಕರು ವೇಲಾಯಂತ್ರದೊಳಗಿನ ಅಂದೋಲಕದಂತೆ ಶಿರಾಂದೋಲನ ಗೈಯುತ್ತ ತದೇಕಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದ್ವಾರರಕ್ಷಕನೋರ್ವನು ಶಹನಿಗೆ ಕುರ್ನಿಸಾತ ಮಾಡಿ: — ‘ತಮ್ಮ ದಶನಕ್ಕಾಗಿ ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ಚರನೊಬ್ಬನು ಬಂದಿರುವನು’ ಎಂದು ಹೇಳಲು, ಶಹನು ಅವನನ್ನು ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೆ ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ಚರನು ಶಹನಿಗೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ಮುಜುರೆ ಮಾಡಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾಗದದ ಚೀಲವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ: —

“ಖಾವಿಂದ, ಗುಪ್ತವಿಚಾರದ ಈ ಪತ್ರದೊಳಗಿನ ಸಂಗತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನನ್ನ ಒಡೆಯರ ವಿನಂತಿಯಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಖಾನನು ಚೀಲವನ್ನು ತಾನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಡೆದು, ಪತ್ರವನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ಓದತೊಡಗಿದನು. ಅವನು ಓದುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಆನಂದಲಹರಿಯ ಕಿರಣಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿಸತೊಡಗಿದವು. ಅವನು ಹಾಸ್ಯಮುಖದಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದತೊಡಗಿದ್ದನು. ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಿರುವದೋ ಏನೋ, ಎಂದು ಜನರು ಶಹನ ಮುಖವನ್ನು ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡತೊಡಗಿದ್ದರು. ಓಲಗವು ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಪತ್ರದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಉತ್ಕಂಠಿತರಾಗಿದ್ದರು; ಆದರೆ ಶಹನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ ಧೈರ್ಯವು ಅದಾರಿಗೆ ಬಂದೀತು?

ಪತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಶಹನು ಒಮ್ಮೆ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕನು. ಅವನು ನಕ್ಕನೆಂದು ಓಲಗದ ಜನರಾದರೂ ನಕ್ಕರು. ಶಹನು ನಗುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿತ್ತು? ಓಲಗದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶಹನು ನಕ್ಕ ಕಾರಣವೇ ಕಾರಣ. ‘ಯದ್ಯದಾ ಚರತೀ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತತ್ತದೇವೇತರೋ ಜನಾಃ’ ಎಂಬ ಗೀತೊಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಗುವದಿಷ್ಟೇ ಆಯಿತು; ನಗುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದ ಪತ್ರದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕುತೂಹಲವು ದೊಡ್ಡವರಿಂದ ಸಣ್ಣವರ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ತರದ

ಜನಶಲ್ಯಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ದೃಢವಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿತ್ತೇ ಹೊರತು, ಕೇಳುವ ಮನೋದಾಢ್ಯವು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಶಹನಾದರೂ ಆ ಗುಪ್ತ ಪತ್ರದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಉಸಾಬರಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

“ಬಹೂತ ಅಚ್ಛಾ! ಪರವರದಿಗಾರ ಅಲ್ಲಾನ್ನು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ನಿರುವನು” ಎಂದು ಖಾನನು ನುಡಿದು: —“ಈ ಪತ್ರದೊಳಗಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಡಬೇಕಾಗಿರುವದು; ಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬರುವದು” ಎಂದು ಶಹನು ನುಡಿದನು.

ವಾಚಕ ಮಹಾಶಯರೇ, ಗುಪ್ತಲೇಖನವು ಏನಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಆತುರಪಡುತ್ತಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಡುವೆವೆಂದು ನಾವು ನಿಶ್ಚಯಪೂರ್ವಕ ಹೇಳುವೆವು.

ಮನಸ್ಸಿನ ಗೊಂದಲ.

ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ರಾಜಕುಮಾರನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ಸ್ವನೋಮುಲದೇವನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರಭಸದಿಂದ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತ್ತು. ತೆಲಂಗಣದ ರಾಜಕುಮಾರನು ತನಗೆ ಅಳಿಯನಾಗುವ ಸುಯೋಗವು ಎಂದು ಲಭಿಸುವದೆಂದು ಅವನು ಹುಬ್ಬುಗೈ ಹಚ್ಚಿ ಮಾರ್ಗಪ್ರತಿಕ್ಷೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದನು. ಮಗಳು ಚಂಡಿತನ ಹಿಡಿದ ಸಂಗತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ, ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಹಾದಿಗೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಈಗಾಗಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ಭಾವೀ ಮನೋಮಂದಿರವನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾಗಿದ್ದನು.

ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ವರಿಸಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ವರಿಸದಿರಲಿ; ಅವನು ವಿಷಯ ವ್ಯಾವೋಹದಿಂದ ಅಂಧನಾಗಿ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಸಾಹಸ ನಡೆಸಿತ್ತು. ಅದಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದರೆ, ತೆಲಂಗಣದ ಸರದಾರನಾದ ವಿಕ್ರಮದೇವನು! ಹೀಗೆ ಅವನು ಯತ್ನಿಸುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಉಟದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ, ಉಪಹಾರದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಅವನು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಸೋಮುಲದೇವನ ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಗೂ ಅವನಿಗೂ ಸ್ನೇಹವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವೀರ್ಘಸಾಹಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜಕುಮಾರನು ವಿಷಯಾಂಧತೆಯಿಂದ ಅಡ್ಡ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಅವನು ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಗೆ ಹೇಳಿಟ್ಟಿದ್ದನು, ನಿರ್ಮಲಾಂತರ

ಕರಣದ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವೆಲ್ಲಿರುವದೆಂದು, ಅವಳಾದರೂ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನೂ, ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಾಜಕುಮಾರನೂ ಆದವನೊಡನೆ ಎರಡು ಪ್ರೇಮಳ ಮಾತನಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವಳೇಕೆ? ರಾಜಕುಮಾರನಿಂದ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನುಚಿತ ಭಾಷಣವಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಆ ಸುತೀಲಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಗಂಭೀರ ಗುಣವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಸುಂದರೀ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸೌಖ್ಯದಾಶೆಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ನೀನು ಅಪ್ರಬುದ್ಧಳಿರುವೆಯೆಂದೂ ನಾನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.”

ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಭಗವಾನ್ ದಿನಮನೆಯು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗನೆಯನ್ನು ಆಲಂಗಿಸುವ ಉತ್ಸುಕತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರಭಸದಿಂದ ತಿರಳಿದ್ದನು. ಎರಹದಿಂದ ತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದಿವಾಕರನು ಬೇಗನೆ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ತಮೆಯ ಸಮಾಗಮವಾಗುವದೆಂಬ ಹರ್ಷಾತಿರೇಕದಿಂದ ಪ್ರಘುಲ್ಲಿತ ವದನನಾಗಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಹೃದಯ ದೇವತೆಯನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಧಾವಿಸಿರುವ ಪ್ರಭಾಕರನ ಮುಖವು ಅವನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮನೋಧರ್ಮದಿಂದ ಕೆಂಪಡರಿತ್ತು. ವಸಂತಮಾಸದ ಮಂದಮಾರುತನು ಮಂದಲಹರಿಯಿಂದ ಸರ್ವತ್ರದಲ್ಲಿ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ತರುಲತೆಗಳು ನವಪಲ್ಲವಗಳಿಂದಲೂ ಕುಸುಮಕುಟ್ಟುಗಳಿಂದಲೂ ಸುಶೋಭಿತವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿದೇವತೆಗೆ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವು. ವಸಂತಮಾಸದ ಇಂಪಾದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಮಲದೇವನು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದ ಉಪಾಹಾರದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ದೇವದಾಸನಿಗೆ ಅಮೃತವನ್ನೂಣಬಡಿಸುವ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿಸುವ ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಉಪಹಾರ ಕೊಡತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಅಂದಿನ ಉಪಹಾರಕ್ಕೆ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ರಾಮದೇವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಉಪಾಹಾರವು ನಡೆದಾಗ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಹೊರಟು ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯ ವಿವಾಹದ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಬದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಗ ರಾಜಕುಮಾರನು ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮೇಲಿನಂತೆ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದನು.

“ಮಹಾರಾಜರೇ, ಸುಖ ದುಃಖಗಳು ಅವರವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವು. ಸಮ್ರಾಟನನ್ನು ವರಿಸಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಞಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಸುಖಿಯಾಗಿರುವಳೆಂದು ನೀವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಲಿರೇನು? ಕೇವಲ ದರಿದ್ರನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಲಲನೆಗೆ ಸೌಖ್ಯದ ಗಂಧವಾದರೂ ಇರುವ

దిల్లవేంబదన్ను యేళువ సాహసవన్నాదరణ మాడువిరేను?”

“కృష్ణసుందరి, తేలంగణద భావీసమ్మాటను ప్రేమపురస్కర వాగి నిన్న సహవాసవన్ను బయసుత్తిరువాగ, నీను అవన నిరాకరణి మాడువదు యెచ్చు తనద లక్షణవల్లనే? తానాగి ఒదిగి బంద శుభోదయ కాలద తిరస్కార మాడబారదు.”

“మహారాజరే, దరిద్రరాద నమ్మంధ అలెయరు సమ్మాటన సామ్మాజ్ఞ యాగువ హవ్యాసవన్నేకే మాడబీకు? రాజర మనస్సిన లహరియు అనియంత్రితవాదద్దిరువదేంబదు నన్న అనుభవకే బందిది. ఇందిన లహరియల్లి నాను తమగే ప్రిత్యాప్తదళాగిద్దరణ, మత్తొందు విశేషవాద కారణవు ఘటిసిదరే నాళిగే మాతిగే బారదవళాగువేనెంబదు ననగే గొత్తిరువదు.”

“మానిని, యాగే అన్యకల్పనే మాడబీడ. ఈ వినాయకదేవను అంతక కతొరె హృదయదవనిరువదిల్లి.”

“మహారాజరే, ఈ విషయదల్లి తావు ఇష్టు ఆతురపడబీడిరి. ముత్తద కాయక-కారణదల్లి సంపూర్ణవాగి విజారిసి నిధారసబీకా గువదు. సద్యకే ఈ ప్రస్తాపవన్ను ఇల్లిగే నిల్లిసిరి.”

రాజకుమారనిగే కృష్ణసుందరియు యేగే బుద్ధిపూర్వకవాగి నుడి దళు. విషయాంధనాద వినాయకదేవనొడనే వాదిసుత్త కుళితుకొల ళ్ళువదరల్లి అధావిల్లిందు అవళిగే మనవరికేయాయితు. నిష్కరారితి యింద అవనిగే కృష్ణసుందరియు అత్తరవన్నియతకవళి; ఆదరే విక్ర మదేవను యాగే మాడతక్కద్దలవేందు అవళిగే కట్టు మాడిద్దను. ఈ ప్రకారద కారణా నవన్ను రజిసువదరల్లి విక్రమదేవన స్వాధావేనిత్తిం బదు ప్రసంగానుసారవాగి వాచకమహాశయర లక్ష్యదల్లి ఒరబడుదు.

రాజకుమారను విషయలాలసేయ మృగజలద బిన్ను హత్తి రాజ కారణద కడగే దుర్లక్షి సుత్తిరువదు రామదేవన మనస్సిగే బరలిల్లి. బామనిబాదశయన విరుద్ధవాగి నాణ్య కరిగిసువ కాయకవన్నారంభిసి, భావీయుద్ధద సిద్ధతేయన్ను మాడదే తటిష్ఠ వృత్తియన్ను తాళిద్దు నొడి, అవను రాజకుమారనన్ను మనసా నిందిసతొడగిదను. ప్రసంగవోదగి దాగ జన్నాగి బుద్ధిగలిసబీకేందు అవను నిధారిసికొండను. అవన ఈ యుద్ధాటకే అత్తేజన కేడువ విక్రమదేవన విషయదల్లి రామ

ದೇವನಿಗೆ ಅನಾದರ ಬುದ್ಧಿಯು ಹುಟ್ಟಿತು.

ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ ವಿನಾಯಕದೇವನು ನಿರುತ್ತರನಾದನು. ಸೋಮಲದೇವನು ಮಾತ್ರ ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡನು. ಸಾರ್ವಭೌಮರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ವರಿಸಿ ಸುಖಬಡುವದು ಇವಳ ಪ್ರಾರಬ್ಧದಲ್ಲಿ ಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೊಂದುಕೊಂಡನು; ಆದರೆ ಒಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿ ತಿಯನ್ನು ತೋರಗೊಡದೆ: —

ಕೃಷ್ಣೇ, ಏನೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ರಾಜಕುಮಾರರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಾಗುವದು ಎಷ್ಟು ಸೌಖ್ಯಕರವೆನ್ನುವದು ನಿನ್ನ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ನಮ್ಮಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಇಂತಹ ಸುಸಂಧಿಯು ಪ್ರಾಕ್ತನ ಸುಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ಒದಗಿ ಬಂದಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಯ ಜನರಿಗೆ ಲಭಿಸತಕ್ಕದ್ದೇ?”

“ನಿಜವಾದ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ. ಸೋಮಲದೇವ, ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯಾದರೂ ಈಗ ‘ನಕಾರಾ’ರ್ಥಕ ಉತ್ತರವನ್ನೆಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಳು? ವಿವಾಹದಂತಹ ಆಜನ್ಮ ಬಂಧನಗಳಿಗೊಳಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದೆಂಬ ಪರಂಪರಾಗತ ಆಚರಣೆಯನ್ನೇ ಅವಳು ಅನುಕರಿಸಿರುವಳು. ಸಾವಧಾನದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ಹೇಳಿ. ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವಸರ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.”

ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದ ಕೂಡಲೆ ವಿನಾಯಕದೇವನ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಆಶಾಂಕುರವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಅವನು ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಪ್ರೇಮಳದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದನು. ಆನಂದಭರದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತನಾದ ಅವನು:—

“ಕೃಷ್ಣೇ, ನೀನು ಗುಣಗ್ರಾಹಿಯಿರುವೆ. ಭಾವೀಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪದದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ಸುಜ್ಞಾನದ ನಿನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶದೀಕರಿಸಿ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಾಜಕುಮಾರನ ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳು ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವವೆಂಬದನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬು.”

ರಾಜಕುಮಾರನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೋಮಲ ಹೃದಯದ ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯ ಅಂತಃಕರಣವು ಕರಗಿ ನೀರಾಯಿತು. ತನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದದ್ದು ನೋಡಿ, ಅವಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಕೋದಯವಾಯಿತು. ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದು, ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಅವನನ್ನು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿದ ಬಗ್ಗೆ

ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಅತ್ಯಂತ ಆತುರನಾದ ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ರಾಜ್ಞೀಪದವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಅರುಹಬೇಕೆಂದು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು; ಆದರೆ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವನೆಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯು ಪರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತೊಡನೆಯೆ ಅವಳು ಭಗ್ನ ಮನೋರಥಳಾದಳು. ವಿಕ್ರಮದೇವನೆದುರಿಗೆ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ನಕಾರಾರ್ಥಕ ಉತ್ತರವನ್ನೀಯಬಾರದೆಂದು ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದರ ಗೂಢವು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನಾದರೂ ರಾಜಕುಮಾರನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಆಶೆಗೊಳಪಡಿಸಿ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅವನ ಮನೋಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ ದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳೇ ಹಳಹಳೆಯೆನಿಸಿತು. ಪ್ರಿಯವಾಚಕಮಹಾಶಯರೇ, ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ತೆಲಂಗಣದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು?

ಇತ್ತ ರಾಜಕುಮಾರನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಗೊಂದಲ ವೆದ್ದಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯ ಮನಸ್ಸಾದರೂ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಹೊಯ್ದಾಡ ತೊಡಗಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವು ವಿಕ್ರಮದೇವನೇ ಹೇಗೆಂಬದನ್ನು ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರರ್ಶಿಸಬಹುದು.

ಕುಟಿಲ ನೀತಿ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ಎಂಥ ಹೀನ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೇಸುವದಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಧರ್ಮ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸೌಖ್ಯ, ವೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಬಾಧೆ ಬರುವಂತಿದ್ದರೂ ಜಡಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಪರಿವೆಯಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯರಾಜರ ಕಡೆಗೆ ಒಡೆದು ಹೋಗುವದರಿಂದ ತಾವು ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನರಾಗುತ್ತೇವೆಂದೂ, ವಂಶಪರಂಪರವಾಗಿ ಸುಖೋಪಭೋಗಗಳನ್ನನುಭವಿಸುವೆವೆಂದೂ ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳು ಎಂಥೆಂಥ ಕೃಷ್ಣ ಕಾರಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ದೇಶದ ಸ್ಥಿರವಾದ ಹಾನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರೆಂಬದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದ ಅರ್ವಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವದೆಂದು ನಿರ್ಬಾಧಕವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನೀಚಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಜಡಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಿಂದಲೇ ಯವನರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿದರು; ಅಂತಹ ಜನರ ಸಹಕಾರದಿಂದಲೇ ಶತಕಾನುಶತಕಗಳವರೆಗೆ ಭರತಭೂಮಿಯನ್ನು ಏಕ

ಭಕ್ತಾದಿಂದ ಆಳಿದರು; ಅಂತಹ ಜನರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು ಆಂಗ್ಲರು ಆಸೀತು ಹಿಮಾಚಲದ ವರೆಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸತ್ತಾಧಾರಿಗಳಾದರು. ರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮ ವಿಹೀನರೂ, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕರೂ ಆದ ಜನರ ಕೃಷ್ಣಕೃತಿಯೇ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡವನ್ನು ದಾಸ್ಯಪಂಕದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿತು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸ್ವಧರ್ಮ, ಸ್ವದೇಶ, ಸ್ವಜನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು ಜಾಗೃತವಿರುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಯ ವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಷ್ಟಚರ್ಯೆಯ ದಿವಸಗಳು ನಾಶವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಉಜ್ವಲರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವದೋ ಅಂದೇ ಸುದಿನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆನ್ನಬೇಕು; ಅಂದೇ ಭಾಗ್ಯೋದಯಕಾಲವು ಒದಗಿತೆನ್ನಬೇಕು. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಹತಾಶರಾದ ಜನರಿಗೆ ಆ ಕಾಲವು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ದಿನ ವಿರುವದೆಂಬ ಭವಿಷ್ಯವು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು?

ಸ್ವಜನರ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರತಿಫಲ ಕ್ಷಿಂತ ಅನ್ಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಡೆದು ಹೋಗುವದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವು ದೊರೆಯುವದೆಂದು ವಿಕ್ರಮದೇವನ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿತ್ತು. ಮಹಮ್ಮದಶಹಾ ಬಹಾಮನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅವನಿಂದ ಜಹಾಗೀರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ದುಷ್ಟ ಲಾಲಸೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ತೆಲಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಗುಪ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಶಹನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನೇ ಮಹಮ್ಮದಶಹನಿಗೆ ಪತ್ರ ಕಳಿಸಿದ್ದನು. ಬಹಾಮನೀ ರಾಜ್ಯದ ಚತುಷ್ಕೋಣಾಕೃತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ವಿನಾಯಕದೇವನು ಕರಗಿಸತೊಡಗಿರುವನೆಂದೂ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಿರುವನೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ವೇಲಂಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರೆ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ನೆರವಾಗುವೆನೆಂಬದನ್ನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಅವನು ತೆಲಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯಾವತ್ತು ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಶಹನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಡುವೆವು.

ಮಾನವ ರಾಕ್ಷಸನಾದ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಆಸುರೀ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯು ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತ್ರಪ್ತಿಯಾಗುವಂತಹದಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಮದೇವನ ಪತ್ನಿಯಾದ ವಿಮಲಾದೇವಿಯ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನು ಮನಸೋತವನಾಗಿದ್ದನು. ನೀಚ ಹೃದಯಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ನೋಡುವದಿಲ್ಲ; ಪಿತೃಧರ್ಮವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಮಿತ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ವಾಲಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನೀಚಮನೋವೃತ್ತಿಯವರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳು ಕಸವದಾರ್ಥಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿ

ದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು? ಅಂತೆಯೇ ಅವನು ವಿಮಲಾದೇವಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾಹಸ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದನು. ರಾಮದೇವನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಮಾಡಿದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ವಹಮ್ಮದ ಶಹನು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರೆ ವಿನಾಯಕದೇವನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಪಜಯವು ಬದಗುವದೋ ಆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಅವನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದನು. ವಿನಾಯಕದೇವನು ಪರಾಜಿತನಾದರೆ ಬಹಾಮನೀ ಸಿಂಹಾಸನದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತನವಿಟ್ಟಿರುವ ರಾಮದೇವಾದಿಗಳಂಥವರಿಗೆ ದೇಹಾಂತ ಶಾಸನವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ತನಗೆ ಮನವೋಹಿಸಿಯಾದ ವಿಮಲಾದೇವಿಯ ಲಾಭವಾಗುವದೆಂದು ಆ ನರಾಧಮನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಗೆ ತಿನ್ನತೊಡಗಿದ್ದನು. ವಿನಾಯಕದೇವನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಾಜಿತನಾದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಡಿದರೆ ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ತಾನು ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರದ ಪ್ರತಿಫಲವೆಂದು ತೆಲಂಗಣದ ರಾಜ್ಯಪದವನ್ನಾದರೂ ತನಗೆ ಕೊಡಬಾರದೇಕೆ? ಎಂದು ಅವನು ಗಣಿತಶ್ರೇಷ್ಠಿಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕಹಾಕತೊಡಗಿದ್ದನು!

ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಹಮ್ಮದಶಹನಿಂದ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅತ್ಯಂತ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರೂ ದೊರೆಯಲಾರದಂತಹ ಗೃಹ ಭೇದಕನು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮಹದಾನಂದವೆನಿಸಿತ್ತು. ವಿಕ್ರಮದೇವನಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಆಶೆ ಹಚ್ಚಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಆ ದೂರದರ್ಶಿಯು ತಿಳಿದವನಾಗಿದ್ದನು. ತೆಲಂಗಣ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಹಾಮನೀ ಸಿಂಹಾಸನದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವರು ದೊರೆತುದರಿಂದ ತನಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಗಿರುವದೆಂದೂ, ಸಮಯವೊದಗಿದರೆ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಾನ ಕೃಪೆಯಾದರೆ ತೆಲಂಗಣದ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಭಾಗ್ಯವಾದರು ಲಭಿಸುವದೆಂದೂ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ವಿಕ್ರಮದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಇಂತಹ ಭವಿಷ್ಯಾಲೀನ ಸುವರ್ಣಸಂಧಿಯನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಾಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಹಿಂಜರಿಯುವನೇ?

ಕಪಟಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ನಿಷ್ಣಾತನಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತಾನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಹೀನಕಾರ್ಯದ ದುರ್ಗಂಧವು ಯಾರಿಗೂ ತಗಲಕೂಡದಂತೆ ಅವನು ಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ವಿನಾಯಕದೇವನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದವಳಾದಾಗ್ಯೂ, ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ನಕಾರಾರ್ಥಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನೀಯಬಾರದೆಂದು ಅವನು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವದರಿಂದ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಲವಾದ ಗಾಯವಾಗಿ

ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಸಹ ತ್ಯಜಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುವನೆಂದು ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಕಪಟವ್ಯೂಹವನ್ನು ರಚಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಅವನ ಉದ್ದೇಶವು ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಕುಮಾರಿಯ ವ್ಯಾಮೋಹದಲ್ಲಿ ತಿಳುಕಿ, ರಾಜಕುಮಾರನು ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುವನೆಂದೂ, ಹಾಗಾದರೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವು ಅಲ್ಪ ಶ್ರಮದಿಂದ ಈಡೇರುವದೆಂದೂ ಅವನು ಭಾವಿಸಿದ್ದನು. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಜ್ಜೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಕುಮಾರಿಯು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನೀಯಲಾರದವಳಾಗಿರುವಳೆಂದೂ, ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರುವಳೆಂದೂ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರೇಮವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವದೆಂದೂ ಅವನು ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಆಶೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಲಿದ್ದನು. ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯಾದರೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಜಪೂತ ಸರದಾರನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳು. ಕುಲಯುವತಿಯರು ಒಮ್ಮೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸ್ಥಳವಿತ್ತ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವರೇ? ಅಂಥ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಂದುಗಡೆಯಿಂದ ತಿರುಗಿಸುವದಕ್ಕೆ ಯಾರು ತಾನೆ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು? ರಾಜ್ಯಪದದ ದುರಾಶೆಯಿಂದಾಗಲಿ, ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಗಳ ಲೋಭಕ್ಕಾಗಲಿ, ಮನ್ಮಥಸಮರೂಪದ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕಾಗಲಿ ಇನ್ನುಳಿದ ಸೌಖ್ಯ ಸಿರಿ ಸಂಪದಗಳ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಅವರು ಶೀಲಚ್ಯುತರಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತು ವಿಕ್ರಮನಂತಹ ನೀಚಹೃದಯಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು; ಆದರೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರನೆದುರಗೆ ಒಸುರಿ ಅವನನ್ನು ಪರಾಜ್ಞುಖನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಮಾನವಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಮನೋಮಂದಿರದ ತಳಹದಿಯು ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ್ದಿದ್ದುದರಿಂದ, ಆ ಜಡಸ್ವಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಮೂಲವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಕೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತೆಲಂಗಣಗಳ ರಾಯಭಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ವಿನಾಯಕದೇವರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಪೂರಿತ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಅಸಹ್ಯವಾದ್ದು ವೇದನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ಬುಕ್ಕರಾಯನಾದರೂ ಶಹನಮೇಲೆ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯತೊಡಗಿದ್ದನು. ಅವರು ಯುದ್ಧದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಬುಕ್ಕರಾಯನ ಸಹಾಯವು ದೊರೆತರೆ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಒಂದುವೇಳೆ ಪರಾಭೂತನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಲ್ಲೆಂದು ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದನು. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಹೂಡಿ ಕುಟಿಲ ನೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಹಾತೆರೆದನು. ವಿನಾಯಕದೇವನು ಕೈಲಾಸ ಪ್ರಾಂತದ

ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಭೇದಾರನಾದ ಬಹಾದ್ದೂರ ಶಹನಿಗೂ, ಮಹಮ್ಮದಶಹನಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುವಿಧ್ವಂಸ ಪರಕೀಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದನ್ನು ಅವನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಕುಟಿಲ ನೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದು, ಅವನು ತಲಂಗಣದ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು! ಎಮದಾದೇವಿಯ ತೀಲವನ್ನು ಸೂರೆಗೈಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು!

ಮನುಷ್ಯನು ಒಮ್ಮೆ ಜಡಸ್ವಾರ್ಥದ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ ಎಂತಹ ಅಧೋಗತಿ ಸಾಧನದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಏನಾದೀತೆಂಬದರ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಅವನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಎಕ್ರಮದೇವನಾದರೂ ಇದೇ ಕೋಟಿ ಯೋಳಗಿನವನಿದ್ದನು. ಬೇಕಾದಂತಹ ಹೀನಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯಾದರೂ ತನ್ನ ಮನೋದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಈ ದುಷ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಸ್ವಜನರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾದೀತು, ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಾದೀತು, ಸ್ವಧರ್ಮದ ಅವಸ್ಥೆಯು ಯಾವಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತು, ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಭಯವು ಅವನನ್ನು ಸೋಂಕಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒರ್ವ ಅಬಲೆಯ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಭಂಗಮಾಡಲು ದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಲೋಕಾಪವಾದ ಕ್ಯಾಗಲಿ, ಪಾತಕಕ್ಯಾಗಲಿ, ದುಷ್ಟೀರ್ತಿಗಾಗಲಿ ಅಂಜಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನರಾಧಮರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯರಾಗಿ ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಮಹಾಪುರುಷರು! ಎಂದು ನಿನಾಮವಾಗುವರೋ ಅಂದೇ ಭಾಗ್ಯೋದಯಕಾಲವು ಒದಗಿತೆನ್ನಬೇಕು. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಘಾಸಿಯಾದ ಜನಾಂಗವು ಅಂತಹ ಕಾಲವನ್ನು ಎಂದು ಕಾಣುವದೆಂಬದು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು?

ದೀನ-ದೀನ!

+∞+

“ಬ್ರಹ್ಮಮನೀ ರಾಜನ ವೈರ ಬಳಸಬೇಡವೆನ್ನುವೆನೇ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಶೂನ್ಯತೆಯನ್ನು ಎರಿ; ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರನಂತಿರುವ ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಸ್ನೇಹ ಬಿಡಿರೆನ್ನುವೆನೇ ಮಿತ್ರಭೇದಿಯನ್ನು ಎರಿ.”

ಎಮಲಾದೇವಿಯು ಸತಿಯಾದ ರಾಮದೇವನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಸಾಧಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಏನಾಯಕದೇವನು ಕೈಲಾಸಪ್ರಾಂತದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಅವನು ಬಹಾದ್ದೂರಶಹನ ಸೇನಾಬಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗಿರುವ

ಸುದ್ದಿಯು ಬಂದಿತ್ತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಪರಾಜಿತನಾದರೆ ಒಹಾಮನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಲು, ಮುಂದುವರಿದ ಜನರಿಗೆ ಘೋರ ಶಾಸನ ದೊರೆಯದಿರದೆಂದು ಅವಳ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಕಾರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅವಳು ತಿಳಿದಿರದಿದ್ದರೂ ಅವನಹೃದಯವು ವಿಷಭರಿತವಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಅರಿಯದಷ್ಟು ಅವಳು ಅದೂರದರ್ಶಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಹಾಲೆಂದು ನಂಬುವಂತಹ ರಾಮದೇವ-ವಿನಾಯಕದೇವರಂತೆ ಮೂಢ ವಿಶ್ವಾಸದವಳು ಅವಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಚಾಣಾಕ್ಷ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅವನ ಹೃದಯದೊಳಗಿನ ಕೃಷ್ಣ ಚಿತ್ರವು ಮನಮನಸಕಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ಸತಿಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿ ಆದಿತೋರಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾದ ಆಧಾರಗಳು ದೊರೆಯದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಮುಗ್ಧಭಾವವನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಸ್ನೇಹವು ಒಳಿತಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕಸಾರೆ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಅದರಂತೆಯೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸತಿಯ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ಆದಿ ತೋರಿಸಿದಳು.

“ಒಹಾಮನೀ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಬೇರುವೆನಿಸಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ರಾಜಕುಮಾರ ವಿನಾಯಕ ದೇವನಂತಹ ಸದ್ಭಾವನಾ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಸಮ್ರಾಟನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಾಗ ಮರಣ ವೊದಗಿದರೂ ನಾನು ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯದ ಸಿಂಹಾಸನಗಳು ಅರಕ್ಷಣವಾದರೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಚಾರದೆಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಸಮತಾದೃಷ್ಟಿಯ ಜನರು ಒಪ್ಪದಿರುವರೇ? ಹಿಂದುದೇಶಕ್ಕೆ, ಹಿಂದುಧರ್ಮಕ್ಕೆ, ಹಿಂದುಸಂಪದಿಗೆ, ಹಿಂದುಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಭಂಗತರುವವರೊಡನೆ ಅಸ್ಥಿಪೈರ ಬಳಿಯಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಹೃದಯದ ವನು ಭಯಭೀತನಾಗುವನೆ? ಇನ್ನು ವಿಕ್ರಮದೇವನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಭೇದ ಬುದ್ಧಿಯು ಹುಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲವೇ? ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಅವನ ಗುಣಧಾರವವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ನನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಕೀಳುತನದ ಬುದ್ಧಿಯು ಉದಯಿಸುವದು ದೂರತೋಪಾಸ್ತವಿರುವದು. ವಿಮಲೇ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ವಿಕ್ರಮವು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸಖೇದಾಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ.”

“ನಂಬಲಾರೆನು; ನೀವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಆ ವಿಕ್ರಮದೇವನನ್ನು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆನು” ಎಂದು ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ನುಡಿದು:— “ದೈವದುವಿವಿಲಾಸ ದಿಂದ-ವಿನಾಯಕದೇವನಿಗೆ ಅಪಜಯವೊದಗಿದರೆ ಬಾಮನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ನಿಮ್ಮಂಹರಿಗೆ ಕಠಿಣವಾದ ಶಾಸನವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಅವಳು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಳು.

“ವಿಮಲೇ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಯಾವ ಒಗೆಯ ಗಂಡಾಂತರಗಳೊದಗಿದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಎದೆ

ಗೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ರಾಮದೇವನು ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲು, ಅವನ ಸೇವಕನೊಬ್ಬನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕಾತರ ಧ್ವನಿಯಿಂದ: —

“ಒಡೆಯರೇ, ವಿನಾಯಕದೇವ ಮಹಾರಾಜರು ಕೈಲಾಸಪ್ರಾಂತದ ಬಹಾದ್ದೂರ ಶಹನಿಗೆ ಸೋತು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡರಂತೆ. ಬಾಮನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಜನರನ್ನು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಂದ ಶಹನು ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಂತೆ! ನೀವು ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವುದು ಘಾತುಕವು; ಬೇಗನೆ ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗಿರಿ! ಬಹಾದ್ದೂರ ಶಹನು ಈಗಾಗಲೇ ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು!”

“ಏನು! ವಿನಾಯಕದೇವನು ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸಿದವರನ್ನು ಬಹಾದ್ದೂರ ಶಹನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿರುವನೇ?”

“ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ!”

“ಫ್ರಿಯೆ, ನೋಡಿದೆಯಾ? ವಿನಾಯಕದೇವನ ರಾಜಧರ್ಮದ ಪಡ ಕಟ್ಟನ್ನು! ಪ್ರಜಾಧರ್ಮವನ್ನು ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವವರನ್ನು ನರಾಧಮರಾದ ಭೂಪಾಲಕರು ಹೇಗೆ ವಂಚಿಸುತ್ತಿರುವರು ನೋಡಿದೆಯಾ? ಇಂತಹ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯು ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅನ್ಯಧರ್ಮಿಯ ಅರಸರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತುಳಿಯತೊಡಗಿರುವರು. ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇಂತಹ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಶೂನ್ಯತೆಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೀಯಬೇಕೇ?”

“ವಿನಾಯಕದೇವನ ಹಾಗು ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಬೇಡಿರೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ? ಸ್ವಜನಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದವರ ಸಹವಾಸವು ಹೀನವಾದದ್ದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಘಟಿಸಿದಾಗ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಕೃತಘ್ನತನ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆ? ಬಾಮನೀ ಬಾದಶಹನು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಅವನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಈಶ್ವರೀಕೃಪೆಯಿಂದ ಈಗೀಗ ನಾಲ್ಕು ಜನರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡತೊಡಗಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಎಳ್ಳಿಯು ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಸಹನವಾಗದೆ, ಅಲ್ಲದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕರಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರೆಯಾಡಿಸಿದನು. ನೀಚಹೃದಯದ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಪರಮಸ್ನೇಹಿತನೆಂದು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವಿರಿ. ಅವನಾದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಒಳಿತಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಬಹಾದ್ದೂರಶಹನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದೊಯ್ಯುವಾಗ ವಿನಾಯಕದೇವನಾಗಲಿ, ವಿಕ್ರಮದೇವನಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ

యత్నిస్తున్నారని తెలియజేయండి? సాధుభావవంతమైనది నన్ను గండాం తరదల్లి కేడే జమత్కారవన్న నేడేడువదక్కే మాత్ర అవరు సిద్ధురారు. నన్ను ప్రార్థన ప్రకారం నావు దత్తారాగజీకాగిది! సుమ్మనే ఎరడనేయవరిగేకే దోష కేడబీ కు? ఎందు సజలనేత్రయాగి ఎమ లాదేవియు నుడిదకు.

“ఎమలే! బామని నాణ్యుగళన్ను తేలంగణదల్లి నడేయగోడబార దేందు ఎనాయకదేవను నిశ్చయిసిద్దు యోగ్యువిరువదు. ఎంతక ప్రసంగవోదగిదరూ ఈ కేలసవన్ను పూర్తిగోళిసి యశస్సంపాదనే మాడ బీకాగిత్తు. జయాపజయగళు ద్వేవాధినవిద్దు దరింద అపజయ హొంది ద్దక్కాగి నాను అవనిగే మాతు కేడవదిల్లి హేరళవాగి కప్పుకాణికి గళన్నపిస పారాగువదన్ను బిట్ట ఇంతక హేసితనద కాయ మాడిద్దు రింద నన్న తలీయు తిరుగిరువదు. ఆగలి! మించిహొంద మాతిగి జింతిసి ఫలవేను? ఇన్న మేలే అట్టద్దు ద్దరి బిట్టద్దే?”

“ఒడయరే, నీవు బీగనే ఇల్లింద చాటిరి. బహదర్దరతన న్యేన్యవు రాజధానియు సవిరిసిరబకుదు. కేలవు దినగళ వరిగే ఎల్లి యాదరూ సురక్తి తవాద స్థళదల్లి గుప్తరీతియింద కాలక్సేపమాదిరి.”

‘బానన న్యేన్యవు ఈగాగలే రాజధానియ బళిగే బందిరబకుదేను?’ ఎందు ఎమలాదేవియు తన్న సేవకనన్ను విచారిసిదకు.

“అవ్వనవరే, ఈగ తీర సనియక్కి బందిరబకుదు.”

“నాథరే, ఏళిరి! బీగనే ఏళిరి! కేలవు దివసగళ వరిగే విజయ నగరదల్లి వాస మాదిరి. అల్లియే నిమగి ప్రశస్తియినిసిదరే నన్నన్న కరియిసికేళ్ళిరి. సాకు! ఈ విక్రమన హాగు ఎనాయకదేవన సహ వాసవు సాకు!”

“ఎను? ననగే ఒడి హొగువదక్కే హేళువియా? నాను అంతక అపరాధవన్నేను మాదిరువేను? రాజాజ్ఞయంతే నడేద్దక్కే యావ ప్రాయశ్చిత్తవోదగువదో ఒదగలి! బీవగళనాగి ఒడిహొగువంతక హీనకృతియు నన్నింద ఫుటిసలారదు. ఈ కాయదల్లి నాను అపరాధ యేందు నిణాయిసల్పట్టు తిక్కి గే గురియాదరే ఆ పాతకవు ఎనాయక దేవనిగి కట్టిట్టద్దే. అందమేలే భయపడలేక?”

“ప్రియరే, ఈగ ధర్మాధర్మద హాగు పాప-పుణ్యగళ విచారిసి

ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ವೃಥಾ ಸಂಕಟಕ್ಕೀಡಾಗುವದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಹಾವನೀ ಬಾದಶಹನು ರೋಷವುಳ್ಳವನಿರುವನು. ಇದೊಂದು ಪ್ರಸಂಗವು ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ಕಠಿಣವಾದ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು ದೇಶವು ಇನ್ನೂ ಚಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವ ವರೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು ಚಾಗ್ರತವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಯಾವ ದೇಶಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೈ ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು ನಿವು ಈಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿ?"

ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಹೀಗೆ ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲು, ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಗೊಂದಲವೆತ್ತು. ಯವನ ಸೈನ್ಯವು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ವಿಮಲಾದೇವಿಯಂತೂ ಭಯಭೀತಳಾಗಿ ಕಾತರಧ್ವನಿಯಿಂದ "ಹೂ! ಏಕೆ! ಬೇಗನೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಜಾರಿರಿ!" ಎಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯವನ ಸೈನಿಕರು: —

"ದೀನ! ದೀನ!!" ಎನ್ನುತ್ತ ರಾಮದೇವನ ವನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು.

ಥೂ! ನಿನ್ನ ಬಾಳ್ವೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ದಾಚ್ಚಲಿ!!

ವಿನಾಯಕದೇವನು ಕೈಲಾಸಪ್ರಾಂತದ ಮೇಲೆ ದಂಗೆತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಅವನ ನೆರವಿಗೆ ಬುಕ್ಕರಾಯನು ತನ್ನ ವಜ್ರಮುಲ್ಲನೆಂಬ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು. ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಗೃಹಭೇದಿತನಾದ ವಿನಾಯಕದೇವನು ನೋತು, ಕೈಲಾಸದ ಸುಭೇದಾರನಾದ ಬಹಾದ್ದೂರಶಹನ ಶರಣಾಳಾದನು. ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ, ಬಾವನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮುಖಂಡರನ್ನು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಂದ ಒಹಾದ್ದೂರಶಹನು ವಿನಾಯಕದೇವನೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ನಿರೋಧವಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸುವ ಜನರನ್ನು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸುಭೇದಾರನು ಆಗ್ರಹ ತೊಟ್ಟನು. ವಿನಾಯಕದೇವನು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಆಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಹಣ ಕರಗಿಸುವವರನ್ನು ಸುಭೇದಾರನ ವಶ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಣಿಕೆಯ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ನಡೆಯುವದೆಂದು ಅವನು ವಿನಾಯಕದೇವನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸುಭೇದಾರನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಒಡಂಬಡಿಸಿದ್ದನು. ರಾಮದೇವನು ಕಲ

ಬುರ್ಗಿಗೆ ಸೆರೆಯಾಳಾಗಿ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅವನ ಆಯುಷ್ಯವು ಮುಗಿದಂತಾಗಿ, ದಿವ್ಯ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾದ ವಿನಯಾದೇವಿಯು ತನ್ನ ಹಸ್ತಗತವಾಗುವದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಯಿಲ್ಲದಂತಾಗುವದೆಂದು, ನೀಚಸ್ವಾರ್ಥಿಯೂ, ಪಾತಕೀ ಪೃಥ್ವಿಯವನೂ ಆದ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಹಣ ಕರಗಿಸುವವ ರನ್ನು ಬಹಾದೂರ ಶಹನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಒಪ್ಪಿದ್ದ ರಿಂದ ಅರ್ಥ ಕೆಲಸವಾದಂತಾಗುತ್ತೆಂದು ಅವನು ಸಂಭ್ರಮಗೊಂಡನು.

ಒಪ್ಪಂದವಾದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮದೇವಾದಿ ಮುಖಂಡ ಜನರು ಅತ್ತಿತ್ತ ಬಾರ ಹೋದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಧೂರ್ತನಾದ ಒಹಾದೂರಶಹನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸುವ ಮುಖಂಡ ಜನರ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಮುತ್ತುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು. ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ 'ದೀನ, ದೀನ!' ಎನ್ನುತ್ತ ರಾಮದೇವನ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿ ದವರು ಇವರೇ!

ಬಹಾದೂರಶಹನ ಆದರಾತಿಥ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿನಾಯಕದೇವನ ಅರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆತಿಥ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯವು ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಸಂಭಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಲಾಭವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಹೊಂಚು ಹಾಕಿದನು. ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಕೃಷ್ಣ ಹೃದಯದ ಸುಷಮವು ಬಹಾದೂರಶಹನಿಗಿದ್ದದರಿಂದ ಅವನು ವಿಕ್ರಮದೇವನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಿರಸ್ಕಾರವುದ್ದಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು.

ದಿವಾಣಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಹಾದೂರಶಹನೂ, ವಿಕ್ರಮದೇವನೂ ಇಬ್ಬರೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸಿದ ನಾಗರಿಕರ ಕೆಸರುಗಳನ್ನು ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಸುಫೇದಾರನೊಡನೆಲ್ಲಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಹೆಸರಗಳನ್ನು ಒರೆದುಕೊಂಡು ಬಹಾದೂರಶಹನು ಒದ್ದಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ:-

“ನೀನಾಪತಿಗಳೇ, ನೀವ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವರುಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಾಡಶಹರವರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ನಿಮ್ಮಂತಹ ಏಕನಿಷ್ಠ ಜನರ ನೆವವು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಜಯಶೀಲನಾಗೆನು. ನಿಮ್ಮಂತಹ ಉದಾರ ಹೃದಯದ ಜನರ ಆಶ್ರಯದಿಂದಲೇ ಇಸ್ಲಾಮ ರಾಜ್ಯವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು! ನಿಮ್ಮಂತಹ ಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದಲೇ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಪ್ರವೇಶವಾಯಿತು! ದಕ್ಷಿಣದ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದುರಾಜರ ಸಿಂಹಾಸನಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಮ ವರ್ಷಸ್ಸವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವ ಮಹತ್ವವಾದ ಕಾರ್ಯವು ನಿಮ್ಮಂತಹ

ಸತ್ಪಕ್ಷ ಪಾತಿಗಳಾದ ವಿಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳ ಸತ್ಪನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ನಿಮ್ಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯು ನಮ್ಮ ಬಾದಶಹರಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವದು. ಧನ್ಯರು! ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅನ್ನವನ್ನು ಣ್ಣತ್ತ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಜನಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಪರೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯವರಾದ ನೀವು ಪರಮ ಧನ್ಯರು!”

ಬಹಾದ್ದೂರಶಹನ ಮಾತಿನ ಮರ್ಮವು ವಿಕ್ರಮದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಸಂಭಾವಿಸತೊಡಗಿರುವನೆಂದು ಆ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿಯು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಒಳಿತಾಗಿ ಉಬ್ಬಿದನು. ಆನಂದದ ಭರದಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಮರೆತು ಏನೇನೋ ಬಡಬಡಿಸತೊಡಗಿದನು. ಮಹಮ್ಮದಶಹನಿಂದ ತನಗೆ ಯಾವದೊಂದು ಪ್ರಾಂತವು ಪಾರಿತೋಷಕವಾಗಿ ದೊರೆಯಬಹುದೇನೆಂದು ಅವನು ಕೇಳತೊಡಗಿದ್ದನು. ಆಗ ಬಹಾದ್ದೂರಶಹನು ಅವನನ್ನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಉಬ್ಬಿಸಬೇಕೆಂದು:—

“ನೇನಾಪತಿಗಳೇ, ತೆಲಂಗಣದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಒಡೆಯ ರಾಗುವಿರೆಂದು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಮ್ಮ ಬಾದಶಹರು ಹಿತಕರ್ತರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಎಂದೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಲ್ಲ.”

“ಈ ಮಾತು ನನಗೆ ಅವಗತವಿದ್ದದರಿಂದಲೇ ಮಹದಾಶ್ರಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವೆನು” ಎಂದು ವಿಕ್ರಮದೇವನು ನುಡಿದು ತತ್ತರಿಸುವ ಮಾತನಿಂದ:

“ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುವದಿರುವದು. ನೀವು ಕೇವಲ ನನ್ನವರಿರುವಿರಾದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಳುವೆನು.”

“ಒಹೋ! ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ; ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರಿ.”

“ರಾಮದೇವನಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಕ ದೇವನು ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವನಿರುವನು. ಬಾದಶಹರ ಬಳಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಒಯ್ಯುವದಕ್ಕೆ ಅವನು ನಿಮಗೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡಬಹುದು; ಅವನೊಬ್ಬನನ್ನಾದರೂ ಮುಕ್ತಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನೀವು ಯಾರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಅವನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿಯುಂಟು.”

“ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದೇನು?” ಎಂದು ಸುಭೇದಾರನು ನುಡಿದು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ:—

“ನೇನಾಪತಿಗಳೇ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೇಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಟಾಕ್ಷವು?”

“ರಾಮದೇವನನ್ನು ಒಯ್ಯುವದರಿಂದ ನನಗೆ ಅಲಭ್ಯಲಾಭವಾಗುವಂತಿರುವದು. ಅವನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿರುವದು ನಿಜವು; ಅವನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಿರುವನು; ನಾನು ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯ ಮೂರ್ತಿ ಅವನೊಡನೆ ಗೆಳೆತನ ಬಳಿಯಿಸಿರುವೆನು. ನಾಣ್ಯಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿದ ಶ್ರೇಯವು ನನಗೇ ಇರುವದು! ಅವನು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೀಡಾಗಬೇಕೆಂದೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದನು. ಸುಭೇದಾರರೆ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ! ರಾಮದೇವನ ಪತ್ನಿಯು ದಿವ್ಯ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವಳ ಸಾಧನೆಯಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸಾಹಸ ನಡೆಸಿದನು. ನೀವು ರಾಮದೇವನನ್ನು ಒಯ್ಯರೆ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವಾಯಿತು!”

ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದೊಡನೆಯೇ ಬಹಾದೂರಶಹನ ತಲೆಯು ತಿರುಗಿತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಇವನು ಉತ್ತಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವನೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯವಾಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಕ್ರಮದೇವನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಅವನು ತಿರಸ್ಕಾರಗೊಂಡನು; ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತಾಪಯುಕ್ತನಾದನು. ಅವನು ಕ್ರೋಧಯುಕ್ತಧ್ವನಿಯಿಂದ: —

“ವಿಕ್ರಮದೇವಾ! ನಿನ್ನ ನೀಚತನಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ನಿನ್ನಂತಹ ನೀಚ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಜನರು ಈ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾದುದರಿಂದಲೇ ಅದು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿತು. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿ ಯಾವದೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಒಡೆತನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸತೊಡಗಿರುವ ದೇಶದ್ರೋಹಿಯೂ, ರಾಜದ್ರೋಹಿಯೂ ಆದ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧೀಕಾರ! ವಿಕ್ರಮಾ! ನಿನ್ನ ನೀಚತನವು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆನು; ಒರ್ವ ಸಾಧ್ವಿಯ ವಶಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿರುವ ನಿನ್ನ ಸಾಹಸವನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಬೇರೆಯಾಯಿತು ಕುಲಾಂಗಾರಾ! ಹಿಂದುವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೀನು ಹಿಂದುಗಳ ಹಿತಾಹಿತಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡದೆ, ಸ್ವಜನದ್ರೋಹವನ್ನು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯರಿಗೇ ಹೆಸರಿದ ಬೇಕು? ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತಕಿಯೇ! ನೀನು ರಾಮದೇವನ ಮಿತ್ರನಲ್ಲವೇ? ಭಲೆ! ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಭಾವನೆಯು ವಿಲಕ್ಷಣವಾದದ್ದಿರುವದು! ಮಿತ್ರನನ್ನು ಗಂಡಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿ ಅವನ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸಾಹಸ ನಡೆಸಿರುವೆ ಯಲ್ಲವೇ! ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ, ರಾಷ್ಟ್ರದ್ರೋಹ, ಮಿತ್ರದ್ರೋಹ, ಸ್ವಜನದ್ರೋಹ, ಧರ್ಮದ್ರೋಹ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚಮಹಾವಾತಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾದೆಯಾ! ಛೂ! ನಿನ್ನ ಬಾಳೆಗೆ ಬಿಂಕೇ ಹಚ್ಚಲಿ!”

ನಾಥಾ! ಇದೇ ಕೊನೆಯ ದುರಂತವೇ?

ಯುವನ ಸೈನಿಕರು ದೀನ ದೀನ! ಎನ್ನುತ್ತ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಹೃದಯದಿಂದ ಭಯದಿಂದ ಅವಳ ಸವಾಂಗವು ಕಂಪಿಸ ತೊಡಗಿತು. ಕ್ರೂರ ಮುಖಮುದ್ರೆಯ ಯುವನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿಯಿತು. ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಜೀರಿ ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದಳು. ರಾಮದೇವನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೆಗೆ ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು. ಯುವನ ಸೈನಿಕರು ರಾಮ ದೇವನನ್ನು ನೋಡಿ: “ರಾಮದೇವ ಅಂದರ ಹೈ” ಎಂದು ಪಥಕದ ನಾಯಕ ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ನಾಯಕನು ರಾಮದೇವನ ಮನೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಕಾಯಬಿಟ್ಟೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಸುತ್ತಲು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರು.

ಧೂತನಾದ ರಾಮದೇವನು ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಬುದ್ಧಿವಂತನು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯು ಅವನಿಗಾಯಿತು. ಪ್ರಸಂಗವಶಾತ್ ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸುವ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಅವನು ತರ್ಕಿಸಿ ದನು. ವಿನಾಯಕದೇವನು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಶೂನ್ಯನಾಗಿ ಈ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಡಂಬಟ್ಟಿದ್ದು ಅನುಚಿತವಾಯಿತೆಂದು ಅವನು ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ನಿಟ್ಟಾದನು. ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡುವದೇನು? ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಗತ್ಯಂತರವೇನು?

“ಪ್ರಿಯೆ, ನಾನು ವಿನಾಯಕದೇವನನ್ನು ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟೆನು! ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಪ್ರಸಂಗದ ಲ್ಲಾದರೂ ರಾಜವಿಷ್ಣು ಜನರನ್ನು ಕಾಯಬಿಟ್ಟನು. ಅವನು ಅಭಿವಚನವಿತ್ತದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮುಂಜಾಗುವಾದೆನು. ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ವಿಕ್ರಮದೇವನಾದರೂ ವಿರೋಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧಯೋಗಕ್ಕೆ ಯಾರು ಮಾಡುವದೇನು?” ಎಂದು ನುಡಿದು ರಾಮದೇವನು ಉಸುಗಲಿದನು.

“ನೀವು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬಾರದೆಂದು ಹೊದಲೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ? ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು ಒಗೆದು ಅವನ ಏಕಾಂತ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆದುದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲವು ದೊರೆಯಿತು. ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಾಹುನೀ ಬಾಹುನೀ ವೈರವಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ಗಂಡಾಂತರವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ರಾಜಗೃಹದ ತಾವು ಕಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪಾರಾಗಿ.

ನಿಮ್ಮಂತಹ ನಿರಾಧಾರ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸಂಕಟಕ್ಕೀಡುಮಾಡುವ ಇಂತಹ ರಾಜರನ್ನು ನಂಬಬಹುದು? ಪ್ರಿಯಕರಾ, ನೀವು ಈ ಗಂಡಾಂತರದೊಳಗಿಂದ ದಾಟುವದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನು?"

“ನಾನಂತೂ ವಂಶಗಾಣದಾಗಿರುವೆನು. ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಈ ಕುಟಕದಿಂದ ಪಾರಾಗುವೆನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವು ನನಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸುವ ನಮ್ಮಂತಹ ಜನರನ್ನು ಸಿಂಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವನೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕು?”

ಪತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ವಿಮಲಾದೇವಿಗೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಕೊಡ್ಡಿಯು ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ದುಃಖಾಶ್ರುಗಳು ಧಾರೆ ಗಟ್ಟಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿದವು. ಪತಿಯು ಅದೂರದಂತನಿಂದ ವೃಥಾಸಂಕಟವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡನೆಂದು ಅವಳು ದುಃಖಿಸತೊಡಗಿದಳು. ರಾಮದೇವನು ಅವಳನ್ನು ಸಂತೈಸುವ ಮಾತಿನಿಂದ: —

“ಪ್ರಿಯೆ, ಇನ್ನು ದುಃಖಿಸಿ ಫಲವೇನು? ಮಹಮ್ಮದಶಹನೇನು ನನ್ನನ್ನು ತೋಳಿನಬಾಯಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೆಲವುದಿನ ಕಾಂಗ್ರಹವನ್ನನುಭವಿಸುವಪ್ರಸಂಗವೊದಗಬಹುದು. ಈಶ್ವರಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿಗೇನು ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬರುವವರೆಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆದುಕೋ.”

“ಕ್ರೂರನಾದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೋಳಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲನೆಂದರೆ ವಿಶ್ವಾಸವೇನು? ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಒಳದೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳಬೇಕು? ಸಾಧನ! ನೀವಿಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ನಿಮಗೆ ದೇಹಾಂತ ಶಾಸನವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿ, ನಿರಾಧಾರನಾದ ನಾನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒದುಕಿ ಬಾಳಬೇಕೆನ್ನುವಿರಾ?” ಎಂದು ನುಡಿದು ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಕಲ್ಮರಗಳು ಕರಗುವಂತೆ ದುಃಖಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ದುಃಖವು ಬಲವಾಗಿ ಬಾಧಿಸತೊಡಗಿತ್ತು. ಮೂಸಲ್ಮಾನರ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲವೆಂದರೆ, ಬಳ್ಳಿಯ ಕಠಿಣತರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಬರೇ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸುರಿಗೆಯೆಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಶಿಲಧರ್ಮಗಳು ಸಹ ನಾಶವಾಗುವ ಸಂಭವವು ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಶಿಲವೆಲ್ಲ ಆಹುತಿಯಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗುವದೋ ಎಂದು ಅವಳು ಪ್ರಳಾಪಿಸ ತೊಡಗಿದಳು.

ಬಹಾದ್ದೂರಶಹನು ನಾಣ್ಯಕರಗಿಸುವ ಜನರನ್ನಷ್ಟೆ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದನು. ರಾಮದೇವನನ್ನಾದರೂ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಶಹನು ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಪ್ರಾಣವು ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಹೋದಂತಾಯಿತು. ಅವಳು ಖಾನನನ್ನು ಕುರಿತು ದೈನ್ಯವಾಣಿ ಯಿಂದ:—

“ಖಾನಸಾಹೇಬರೆ, ಪತಿದಾನಕೊಡಿರಿ” ಎಂದು ರೋದಿಸುತ್ತ ನುಡಿಯ ತೊಡಗಿದಳು.

ಆಗ ಖಾನನು ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರದಿಂದ:—

“ಅವನವರೆ, ಬಾದಶಹರ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯುವಿದ್ದರೆ ಗತ್ಯಂತರ ಎಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಜನರೇ ನಿಮಗೆ ಮುಳುವಾದರು. ನಿಮ್ಮ ವಿಕ್ರಮದೇವ ಸೇನಾ ಪತಿಗಳು ಬಾದಶಹರಿಗೆ ಏನೇನೋ ಸೂಚಿಸಿರುವರಂತೆ. ನಾಣ್ಯಕರಗಿಸುವ ಜನ ರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಲೆಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಆ ಕಾರ್ಯವು ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ ಮೂಲಕ ಆ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ಶರವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನನಗೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿರುವರು. ವಿಕ್ರಮದೇವನು ನೀಚವೃತ್ತಿಯವನಿರುವನು. ಅವನು ತನ್ನ ಅಲ್ಪಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶವಿಘಾತಕ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿರು ವನು. ನೀವು ಆ ವಿಕ್ರಮನನ್ನು ನಂಬಬೇಡಿರಿ. ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಶೀಲವನ್ನು ಸೂರೆಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವನು. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಪತಿಗಳನ್ನು ಅವನು ಗಂಡಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿರುವನು. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗುಪ್ತವಾಗಿಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಸಹಜಪ್ರೇಮದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಗಳನ್ನು ಭಗಿನೀ ಸಮಾನರಾದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವೆನಲ್ಲದೆ, ಯಾವದೊಂದು ದುಷ್ಟ ವಿಚಾರದಿಂದಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ನೀವು ನಂಬಿರಿ.”

“ಏನು ಇದೆಲ್ಲ ವಿಕ್ರಮನ ಕಾರಸ್ಥಾನವೇ?” ಎಂದು ಸಖೇದಾಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ರಾಮದೇವನು ಕೇಳಿದನು.

“ಹೌದು! ಇದೆಲ್ಲ ವಿಕ್ರಮನ ನೀಚವೃತ್ತಿಯ ಫಲವು!”

ಖಾನನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ವಿಮಲಾದೇವಿಯೂ, ರಾಮದೇವನೂ ವಿಕ್ರಮನ ಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕಾರತೊಡಗಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿದ್ದರೆ ರಾಮ ದೇವನ ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿದ್ದಿಲ್ಲ.

“ಖಾನಸಾಹೇಬರೇ, ನೀವು ನನ್ನ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೇಡನ್ನುವದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದೊಯ್ಯಬೇಡಿರಿ.”

“ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಅವನವರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವದಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮ ಪತಿಗಳನ್ನೂ ಒಯ್ಯ ಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಹಾಗೆ ನಾನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜದ್ರೋಹಿಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಸಲ್ಪಟ್ಟು ಬಾದಶಹರು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ನೀವು ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ವಿಕ್ರಮನ ಪಾತಕೀದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಲೆಯಾಗಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ!”

ಖಾನನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ರಾಮದೇವನು ದುಃಖಸಂತಾಪಗಳಿಂದ ಉರಿಯತೊಡಗಿದನು. ವಿಮಲಾದೇವಿಯಂತೂ ದಿಬ್ಬಿಕ್ಕಳಾಗಿ ರೋದಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ರಾಮದೇವನು:—

“ಖಾನರೇ, ಪರಧರ್ಮಿಯರಾದ ನೀವು ಇಷ್ಟು ಸದಯಾಂತಃಕರಣಿಗಳಾಗಿರುವಿರಿ; ಸ್ವಕೀಯರಾದವರು ಹೇಗೆ ಕರಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಯನ್ನಾಡಿಸಿ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು ನೋಡಿದಿರಾ?”

“ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ!” ಎಂದು ಖಾನನು ನುಡಿದು:—

“ಇನ್ನು ಬೇಗನೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಿರಿ” ಎಂದು ರಾಮದೇವನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

‘ಖಾನಸಾಹೇಬರೇ, ನನ್ನ ಪತಿರಾಜರ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅವಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು.’

“ಅವನವರೇ, ನಾನು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಯತ್ನಿಸುವೆನು. ಅಲ್ಲಾನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಯೂ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನಸಿಕತನ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ಹೃದಯವು ಕಲ್ಲಿಗಿಂತಲೂ ಕಲ್ಲಾಗಿರುವದರಿಂದ, ನಾನು ವಚನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಾರೆನು” ಎಂದು ಒಹಾದೊರಶಹನು ನುಡಿದು, ರಾಮದೇವನ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಂಡನು. ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಇನ್ನು ನಿರಾಧಾರಿಯಾದಳೆಂದು ರಾಮದೇವನಿಗೆ ಪರಮ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವನು ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗದ್ಗದಸ್ವರದಿಂದ:—

“ಪ್ರಿಯೇ, ನಾನು ತಿರುಗಿ ಬರುವ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಹೇರಳವಾದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನೀನು ಉಪಜೀವಿಸಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೆನು; ದುರ್ಬೈವವು ಅದನ್ನು ಇರಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೀನು ಕಂಡುಕೋ. ಈ ಹತಭಾಗಿಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಯಾವ ವಿಧದ ಸೌಖ್ಯವೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಜೀವದಿಂದ ಳಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಭಿಟ್ಟಿಯು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದೇ ಕಡೆಯ.....”

ರಾಮದೇವನ ಮುಖದಿಂದ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಡದಾದವು. ಅವನ

ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೀರು ಸುರಿಯತೊಡಗಿದವು. ಆಗ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಪ್ರಳಾಪಿಸುತ್ತ: —

“ನಾಥಾ! ಇದೇ ಕಡೆಯ ದರುಶನವೇ!” ಎಂದು ನುಡಿದು ಚಂಡಮಾರುತನಿಂದ ಕದಳೀವೃಕ್ಷವು ಇಳಿಗುರುಳುವಂತೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟತಳಾದಳು!

ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಹಿಂದುಗಳ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ!

ಕ್ರೈಲಾಸದ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೇ ಜಯವುಂಟಾಗಿ ವಿನಾಯಕದೇವನಿಂದ ಹೇರಳವಾದ ಕಪ್ಪು-ಕಾಣಿಕೆ ದೊರೆತದ್ದರಿಂದಲೂ, ನಾಣ್ಯ ಕರಗಿಸುವ ಮುಖಂಡ ಜನರ ಸಂಪತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನವಾದದ್ದರಿಂದಲೂ ಮಹಮ್ಮದಶಹಾಬಾಮನಿಯು ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ನೀಚತನದಿಂದ ಬಾಮನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿದ ರಾಮದೇವಾದಿ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ದೇಹಾಂತ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿಧಿಸಿ, ತನ್ನ ಆಸುರೀ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಂತಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು! ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಿಂದು ರಾಜ್ಯಗಳಿರುವದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರವೆನಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರಬಲವಾದ ತೆಲಂಗಣ-ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತತೊಡಗಿದ್ದವು. ಯಾವದೊಂದು ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಆ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದನು. ಬಲಾಢ್ಯನಾದ ವಿಜಯನಗರ ಸಮ್ರಾಟ ಬುಕ್ಕರಾಯನನ್ನು ಕಣಕುವ ಧೈರ್ಯವು ಅವನಿಗಿನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ತೆಲಂಗಣದ ರಾಜಕುಮಾರನು ವಿಲಾಸಿಯಿದ್ದುದರಿಂದ, ರಾಜಕಾರಣದ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ಹಣ್ಣು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಹೊಂಚು ಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಸ್ವಾಧೀನವಾದ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಜಹಾಗೀರಿಯ ದುರಾಶೆಯಿಂದ ದೇಶಹಿತವಿಘಾತಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ಮನೋಭಿಷ್ಟವು ಈಡೇರುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತ್ತು. ಮಾತೃದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ಜನರ ಆತ್ಮವಂಚಕತನದಿಂದಲೇ ಮಾತೃಭೂಮಿಗೆ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯಶೃಂಖಲೆಯು ತೊಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಅವಾಢ್ಯ ದೇಶವು ಯಾವನರ ಹಸ್ತಗತವಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?

ತೆಲಂಗಣವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯತೊಡಗಿದ್ದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನಿಗೆ ಯಾವದೊಂದು ನಿಮಿತ್ತವು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾವದೊಂದು

ನೆವದಿಂದ ವಿನಾಯಕದೇವನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಹೊಂಚು ಹಾಕಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ಕಾರವಾನರು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ರಾಜಕುಮಾರನಾದ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಚಲೋ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬಿಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಆಗ್ರಹದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಕಾರವಾನರು ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ಕಡೆಗೇ ಮಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಿದ್ದುದರಿಂದ, ವಿನಾಯಕದೇವನು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೊಂಡ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ತನ್ನ ಒಳಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ತನಾದ ವಿನಾಯಕದೇವನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಅವನು ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ಕ್ರೋಧಗೊಂಡನು. ಹಿಂದೆಯೊಮ್ಮೆ ಅಪಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ತನ್ನನ್ನು ಕಣಕುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಆತ್ಮನಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ದ್ಯುಕ್ತನಾದನೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದನು. ಅಪಾರವಾದ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ದಂಡಯಾತ್ರಿಗಾಗಿ ತೆರಳುವದನ್ನು ಅವನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಅವನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮಲಿಕಸೈಫುದ್ದೀನ ಘೋರಿಯಾದರೂ ಅವನ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬಲ ಕೊಟ್ಟನು.

ಆಗ ಯವನರ ಸರ್ವತಪ್ರಾಯವಾದ ಅಸರಾಧಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಎದ್ದು ಕಾಣದೆ, ಹಿಂದುಗಳ ತಿಲಪ್ರಾಯವಾದ ತಪ್ಪುಗಳು ಗುಡ್ಡದಂತೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರವಾನರ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ವಿನಾಯಕದೇವನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಲಿ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ ಶಹನ ಸರ್ವತಪ್ರಾಯವಾದ ಮಾನವು ನಾಶವಾಯಿತು; ಅಲ್ಪ ಕಾರಣದ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರಸರಾಧಿ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರಿಗೆ ದೇಹಾಂತ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದು ಯಾರಿಗೂ ಅಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಕಾಣದಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಈ ಗುಣಕ್ಕೆ ವಿನೆನ್ನ ಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ! ರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ಮರೆತು ಜಡಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಉದರಂಭರಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಜೀ ಖಾವಿಂದ! ಜೀ ಸರಕಾರ!!' ಎಂದು ವಿನಯ ತೋರಿಸುತ್ತ, ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರಿಗೆ ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ತಪ್ಪುಗಳು ಹೇಗೆ ಕಾಣಬೇಕು? ಕಾಲಾಯ ತಸ್ಮೈನಮಃ!

ತನ್ನ ಪುತ್ರನಾದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ತಾನೇ ವೇಲಂ ಪಟ್ಟಣದ ದಂಡಯಾತ್ರಿಗೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದದ್ದು ನೋಡಿ, ರಾಜಮಾತೆಯಾದ ಮಲಿಕಾ ಜಹಾನಳು ಅವನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದಳು.

ಅಲ್ಪ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಹನ ಆಚರಣೆಯು ಅವಳಿಗೆ ಸರಿದೋರಲಿಲ್ಲ. 'ಬ್ರ' ಎಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಅವರಾಧ ಹೊರಿಸುವ ಶಹನು ಮಾತೆಯ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡುವನೆ? ಅವನು ತನ್ನ ಹಟವನ್ನು ಬಿಡದ್ದು ನೋಡಿ, ಮಲಿಕಾಜಹಾನಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಖೇದ ವೆನಿಸಿತು. ಆ ಖೇದದೊಡನೆ ಕ್ರೋಧವು ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಸಿಟ್ಟನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡು: —

“ಕುಮಾರಾ, ನೀನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಟ ಹಿಡಿಯಬೇಡ. ಕಾರವಾನರಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಅವರಾಧ ಮಾಡಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರವಾನರಿಗೆ ಹೇಳು. ವಿನಾಯಕದೇವನು ಕೆಲವು ಕುದುರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನೆಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವವೇನು? ನೀನು ವೃಥಾ ದುರಾಗ್ರಹವನ್ನು ಹಿಡಿಯದೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು.”

“ಮಾತೇ, ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮಾತು ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಾಮನೀ ಬಾದಶಹನ ಅಪಮಾನವಿರುವದೆಂಬದು ನಿಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಲೊಲ್ಲದು. ಈಗ ಹಿಂದುಗಳು ಬಹಳೇ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿರುವರು. ಅವರ ಮದವನ್ನು ವೇಳೆವೇಳೆಗೆ ಇಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಪರಕೀಯರಾದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳಿಕೊಂಡಿರುವದು ಕಠಿಣವಾದೀತು. ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ ಹಸನ ಗಂಗುವಿನ-ಬಾಮನೀ ಸಿಂಹಾಸನ ಸ್ಥಾಪಕನ-ಪುತ್ರನು ಇಂತಹ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಎಂದೂ ಸಹಿಸುವದಿಲ್ಲ ಕಂಡಿರಾ!”

“ಅಲ್ಲಾನ ಕರುಣೆಯಿರುವದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಹಾಸವು-ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಆಡಂಬರವು-ಈ ಭರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವದು. ಅಲ್ಲಾನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿರುವದೆಂದು ತೀರ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಆಚರಿಸಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅನ್ಯಾಯವು ಬಹು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆಯಲಾರದೆಂಬ ಮಾತು ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾಧಿತವಿರುವದು. ವಿನಾಯಕದೇವನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವೆ. ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳು ನಿನ್ನಿಂದ ಘಟಿಸಿಲ್ಲವೆ? ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಂದ ಸಾಧುಭಾವದಹಿಂದುಗಳು ಬೆಂಜುಬೆಂಜಾಗಿ ಹೋಗಿರುವದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾತಾಗಿರುವದು. ಹಿಂದುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಿರಲಾಗದು; ಅವರು ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವರಾಗಿರಬಾರದು; ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಸತಿಯಿರಲಾಗದು; ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಧರ್ಮವು ಕಾಣಬಾರದು, ಇವೇ ವೊಡಲಾದ ಆಸುರೀ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಹಮ್ಮದೀಯರು

అనంత అన్యాయములను మాది తమ్మ ఇతిహాసము దుష్టత మాదికేంద్రం
దిరువదు యారిగి అరియద మాతాగిదే? ముహమ్మద, అన్న దురాకాం
క్షేయు సాకు. ఇప్పు దినగళ వరేగి అల్లాన అంతఃకరణదింద సుఖ
పట్టెద సాకు. ఇద్ద రాజ్యము క్షేయల్లిట్టుకేంద్రదింద కడతనక
సౌఖ్య పడెయబడుదు. హేచ్చిన దురాత బీడ. హిందుగళల్లి ఐక్య
బుద్ధి, మాతృభూమియ విషయద ప్రేమ మోదలాద సద్భావనగళు
జాగృతవిల్లదింద, ముహమ్మదీయరాద నిమ్మ మనసోక్త ఆజరణగళు
యథేష్టవాగి నడెదిరువవు. ఒందువేళి అవరు ఒమ్మేలి ఒక్కట్టాగి
ముగిబిద్దరే, భరతభూమియోళగిన ఎల్ల ముసలమాని సహాసనగళు
అవర ఒందే దోడతక్కి ఖైబరఖట్టదాడగి బిళబడుదేంబ మాతన్న
లక్ష్మీదల్లిట్టుకేంద్ర ఆజరిసేందరాయితా!”

మలికాబహానళ హితోక్తిగళు ముహమ్మదతనగి సరిదోరల్లి.
అవను ఎన్నే మాతృవత్సలనిద్దరని, అవళ ఆజ్ఞయంత ఆజరసువవని
ద్దరని ఈ విషయదల్లి అవళ మాతన్న అల్లగళియువదక్కి హింజరియల్లి.

“నివు హుజ్జు తనద మాతనాదిదిరి. హిందుగళ విషయక్కి ముహ
మ్మదీయరు ఈ ప్రకారద సహానుభూతియన్న తోరిసదిద్దరే, భరత
భూమియల్లి ముహమ్మదీయ పదపాతకాహియు స్థాపిల్పుడుత్తిరల్లి.
రాజ్యవిస్తార, ధర్మప్రసార మాడువాగి దయా దాక్షిణ్యగళగి ఎడె
గొట్టరే కార్యగళాగువవే? హేతు బందంత కేడె హిదియుత్త
హేదరేనే కార్యగళాగువవు. బలవంతరాదవరు ఒలహినరన్న
మురిబదిదు, ఏకభక్తాధిపత్యన్న ప్రస్థాపిసువదక్కి అడ్డియేను?
హిందుగళ సౌఖ్యద కడగి నోడితేడిగిదరే ముహమ్మదీయ ప్రజిగళగి
హేగి సుఖవు లభిసదేరు? అత్యంత సాహసఓట్టు దేశ బిట్ట దేశక్కి
బందమేలి నమ్మ సుఖ-దుఃఖగళ కడగి నోడికేళ్ళదే, కాఫరర హిత
క్యాగి యత్నిసదేకేన్నవదు దడ్డతనవల్లవే? ’

“ముహమ్మద, నిను టుద్దా మతనద మాతనాడువే. ఈ బగేయ
మదాంధతయు కడెగాణిసువదిల్లవేంబదిన్నే అల్ల; మనుష్యన ఏగ్గియన్న
కుగ్గిసువదు. ‘హిందుస్తానవు హిందుగళ సౌఖ్యక్యాగి ఇరువద’ల్లదే,
పరకీయరాద నిమ్మ సౌఖ్యక్యాగి ఇల్ల. అవర వ-నన్న దోడ్దదిరువద
రింద నిమగి ఎడెగొట్టరువరు. నిమ్మ జన్మభూమియన్న క్షేయల్లి

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಹಮ್ಮದೀಯರಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿ, ಇಲ್ಲದ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡತೊಡಗಿದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಾಗುವದೆಂಬದನ್ನು ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡು. ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವ ಮನುಷ್ಯನು ಕೊನೆಗೆ ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು ನಿಶ್ಚಯವು. ನೀವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ದಿನ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದುಗಳೊಡನೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಿರಿ! ಅವರನ್ನು ಬಾಂಧವರೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ!! ಅವರನ್ನು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿ, ಅವರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಹಮ್ಮದೀಯರು ಚಿರಕಾಲ ಸೌಖ್ಯಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರ ನಷ್ಟಚರ್ಯೆಯ ದಿವಸಗಳು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವವೆಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವದು. ನೀನು ತೆಲಂಗಣದ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಬೇಡ.”

“ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ನಾನು ತೆಲಂಗಣದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗುವದನ್ನು ಬಿಡಲಾರೆನು” ಎಂದು ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಉದ್ಘಾತನಿಂದ ನುಡಿದನು.

ಅಮೃತವು ವಿಸ!

ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ರಾಮದೇವನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯು ವಿಮಲಾದೇವಿಗೆ ತಿಳಿದೊಡನೆಯೇ ಅವಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತವಾದಂತಾಯಿತು. ಪತಿಮರಣವಾರ್ತೆಯು ಅವಳಿಗೆ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಇನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರಬಾರದೆಂದು ಅವಳು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು. ಜಗತ್ತು ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ತೋರಹತ್ತಿತು. ಪತಿದುಃಖದಿಂದ ಪ್ರಳಾಪಿಸಿ ಅವಳ ನೇತ್ರಗಳೊಳಗಿನ ಜಲವು ಬತ್ತಿತು; ಕಂಠವು ಶೋಷಿಸಿತು; ನವ ತನುವಲ್ಲಿರಿಯು ಬಾಡಿತು; ದಿವ್ಯತರವಾದ ಅವಳ ಲಾವಣ್ಯವು ಮಾಯವಾಯಿತು; ತನುಕಾಂತಿಯು ಕಳೆಗುಂದಿತು; ಅವಳ ಸೌಭಾಗ್ಯರೂಪನು ಅಸ್ತಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ದುರ್ಭಾಗ್ಯತಮವು ಅವಳನ್ನು ಆವರಿಸಿತು; ಸೌಖ್ಯದ ಆಕಾಶತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಮನಸ್ಸು ವ್ಯಗ್ರವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಅವಳ ಅಂತರಂಗ-ಒಳರಂಗಗಳು ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಅಭ್ಯಂತರವನ್ನೈದಿದವು!

ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿರುವದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಾಧನಗಳೂ ಉಳಿಯದ್ದರಿಂದ, ನಿರಾಧಾರಿಯೂ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಳೂ ಆದ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ವಿಷವಾಸ

ಮಾಡಿ ಪತಿಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಆತುರಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖರವಾದ ವಿಷವನ್ನು ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯಬೇಕೆನ್ನು ವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು: —

“ಎಮಲೆ, ಇದೇನು ಅನುಚಿತವು?” ಎಂದು ನುಡಿದು, ಅವಳ ಕೈಯೊಳಗಿನ ವಿಷದ ಪೇಲೆಯನ್ನು ಕಸಿದೊಗೆದರು!

ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದು, ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ; ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಮೂರ್ತಿಮಂತಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದನು! ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ನಲು ಶಿಖಾಂತವಾಗಿ ಉರಿಯತೊಡಗಿದಳು. ತನ್ನ ಪತಿಯ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕುಲಾಂಗಾರನಾದ ವಿಕ್ರಮದೇವನೇ ಕಾರಣನಾದುದರಿಂದ, ಅವಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂತಾಪವಾಗಿರಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ. ಅವಳು ವಿಕ್ರಮದೇವನನ್ನು ಕುರಿತು ಕ್ರೋಧೋನ್ಮತ್ತಸ್ವರದಿಂದ: —

“ದುಪ್ಪಾ! ನರಪಿತಾಹಿ! ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಪರಮನೀಚನಾದ ನೀನು ನನ್ನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಅಡ್ಡಾದೆ? ಮೂರ್ಖಾ, ಮಿತ್ರತ್ವದ ಸೋಗಿನಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ! ನನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥರಿಂದ ನಿನಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಅನಿಷ್ಟವೊದಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬಾರದೆ? ನಿನ್ನಂತಹ ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿಯ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಒಳೆಯಿಸಿ, ಅವರು ಆತ್ಮಘಾತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕುಲಾಂಗಾರಾ! ನಾನು ವಿಷಪಾನ ಮಾಡಿ ದೇಹವಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೆನು! ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಬದಲಾಯಿತು. ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ವಧಿಸಿದ ‘ಸೇಡು’ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡ ಹೊರತು, ನಾನು ವಿಷಪಾನ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ! ಇದೇ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು!!”

“ಎಮಲೇ, ಆ ದುರ್ಬೈವಿಯಾದ ರಾಮದೇವನ ಮರಣವಿಂದ ದುಃಖಿತಳಾಗಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿಯಬಹುದೇ? ಈ ವಿಕ್ರಮನಿರುವ ವರೆಗೆ ನೀನು ಯಾವ ವಿಧದಚಿಂತೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತು ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿರುವವೆಂದು ತಿಳಿ. ದೇವೀ, ನೀನು ವಿಷಪಾನ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನಿನ್ನ ಚರಣದಾಸನು ಸದೈವತತ್ಪರನಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ನಿಶ್ಚಿಂತಳಾಗು.”

“ಚಾಂಡಾಳಾ, ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು! ನಿನ್ನ ಪಾಶಕಿಹೃದಯದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ಅರಿತವಳಾಗಿರುವೆನು. ನರಾಧಮಾ! ಕುಲಯುವತಿಯರ ಶಿಲವನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಘೋರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ

ದೇಯಾ! ನಿನ್ನಂತಹ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಸಾಧ್ವೀಸ್ತ್ರೀಯರ ಚರಣರಜವು ಸಹ ನೋಂಕುವದಕ್ಕೆ ಹೇಸುವದೆಂಬದು ಚಾಂಡಾಲನಾದ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯ ಬೇಕು? ಸಾಧ್ವಿಯಾದ ಈ ಆರ್ಯಾಲನೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಸಹ್ಯವಾದ ವೇದನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ, ಈಗ ಆ ವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆಯಾ? ವಾಪಿ! ನಡೆ ಇಲ್ಲಿಂದ! ಸಾಧ್ವೀಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಬಳಲಿಸಿದ ಗೋಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಡ!”

ಎಮಲಾದೇವಿಯು ನಿಷ್ಕೃತವಾದ ವಾಣಿಯಿಂದ ಎಕ್ರಮನ ಕ್ರೂರಹೃದಯವು ಭಯಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ; ಪಾತಕಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ; ಕೃತಕರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಬಡಲಿಲ್ಲ; ಮನೋಭಿಲಾಷೆಯ ಮುಂದೋಟವು ಹಿಂದೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ರದ್ದಿದರೆ ಆತನಿಗೆ ನೀಚನೆಂದು ಯಾರು ಅನ್ನಬೇಕು?

“ಎಮಲೇ, ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ!”

“ಮದಾಂಧಾ! ನಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಫಲವೀಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸದೈವ ಸಿದ್ಧನಿರುವನು. ನೀನಿಷ್ಟು ಆತುರಪಡಬೇಡ! ನಿನ್ನ ಪಾತಕಗಳನ್ನು ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಅವನು ಅರಿತವನಾಗಿರುವನು. ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಿಯೆ! ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯೆ!! ಏನಾಯಕದೇವನು ಮೂರ್ಖನಿರುವದರಿಂದ ನಿನ್ನಂತಹ ದುಷ್ಟನನ್ನು ನಂಬಿರುವನು! ನೀನಾದರೂ ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವದಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾಗಿರುವೆ! ಎಕ್ರಮಾ, ನೀನು ಭಾರತೇಯನಲ್ಲವೆ? ಭಾರತಮಾತೆಯ ಅನ್ನದಿಂದ ನಿನ್ನ ದೇಹವು ಪೋಷಿತವಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಆರ್ಯಾಲನೆಯು ನಿನಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ನರಾಧಮಾ! ನೀನು ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅಧೋಗತಿ ಸಾಧಕಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡೆಯಾ?”

ಎಮಲಾದೇವಿಯು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಕ್ರಮದೇವನು ಬೆರಗಾದನು. ತನ್ನ ಗುಪ್ತಕಾರಸ್ಥಾನಗಳೆಲ್ಲ ಇವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವವೆಂದು ಅವನ ಹೃದಯವು ಕಂಪಿಸತೊಡಗಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಯಾವ ವಿಕಾರವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ ಗಂಭೀರತನದಿಂದ: —

“ಎಮಲೇ, ನಾನು ತೆಲಂಗಣದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಿರುವೆನು. ನಾನು ರಾಜಕುಮಾರರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ರಾಮದೇವನ ಕೊಲೆಯ ದೋಷಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಿಂಜರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಂತಹ ದಿವ್ಯಲಾವಣ್ಯರಾಶಿಯು ದುರ್ಭಾಗ್ಯನ ವಶದಲ್ಲಿ ರಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆನು. ಇಂದುಮುಖೀ, ಈ ಎಕ್ರಮನಲ್ಲಿ ಯಾವದಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿರುವದು? ನನ್ನ ದೈವವು ಒಳಿತಾಗಿರುವದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು

యావదొందు రాజ్యం దానిమిత్తవన్న దయపాలిసువసేంబ నంబిగేయు ననగే పూణః వాగిరువదు. రాజసే రాణియాగి సుఖబడువదక్కే నీను ఒల్లెనేందరే అదు నిన్న దడ్డతనవే సరి. కేవల నిన్న సౌఖ్యకాగి నాను అల్లద కాయలగళన్న మోడిద్దు, ఈగ నన్న శ్రమవన్న వ్యధగోళిస బీడ. ప్రియే! నీను నన్న దృఢయదేవతేయ! నిన్న దృఢయమందిర...."

"మూలూ! బాయిముచ్చ! లున్నతనాగి మనబందంతే మాత నాదిదరే నిన్న పరిణామవు ఒళితాగలిక్కల్ల!" ఎందు విమలాదేవియు సంతప్తగాగి నుడిద క్షణలే విక్రమను అవళ మాతిన కడగే లక్ష్మీ గోడదే: —

"అవణ్యవతి! నన్నన్న తిరస్కరిసబీడ!" ఎందు అవళ క్షేయ న్ను హిడియువదక్కే ముందాదను.

"కులాంగారా! ముందే ఒరబీడ! నరపికాజీ! నీను నిన్న క్షత్రియ ధర్మవన్న మరేతు జాండాలవృత్తియన్న కృకొండ! నిజ వాద క్షత్రియ వీరరు ఆయలలనేయర తీలరక్షణగాగి తమ్మ రక్త దింద రణదేవతగే అభిషేక మోడిదరు. అధను క్షత్రియనాద నీను ఆయలనేయ తీలవన్న సూర్యేయవదక్కే సిద్ధనాగిరువేయల్లవే? ధికార నిన్న జన్మక్కే!"

"ప్రియే! ధికరిసు! ధికరిసు! నీను తిరస్కరిసదంతే నన్నల్ల నిన్న విషయద ప్రేమభావనీయు ద్విగుణితవాగుత్త హోగుత్తదే. వివ:ల! నన్న కృషిగింద జారికొగువ సామధ్యోవు నిన్నల్లనిరువాగ వృథా సాహస మోడి దణుకొళ్ళబీడ. నిన్న సుఖకాగియే నాను యత్ని సు త్తిరువేను. హిగిరలు, నన్న క్షేయింద పారాగువ అసాధ్య కాయల క్షే ప్రిహాకువదేకే?"

విక్రమను హిగి నుడిదు అష్టక్కి సుమ్మనాగదే తన్న తామసవృత్తి గనుగుణవాగి విమలాదేవియు ఒళిగే హోగి అవళ క్షే హిడిదు: —

"ప్రియే! నన్నన్న కృతార్థనన్నాగి మోడు!"

విక్రమను తన్న అంగపూర్ణ మోడిద్దరంద, పతివ్రతా భావనీయు అత్యంత జాగ్రతావస్థయల్లద్ద విమలాదేవియు సంతాపాతితయదింద దేహభాసవిల్లదవళాదళు. పతిమరణవృత్తియింద అవళు అత్యంత క్షీణ భాగిద్దరూ అవళ దేహదల్లి ఇల్లద ఆవేశవు ఒందితు. అత్యంత సవిత్త

వాద తన్న దేహవన్న అవను పాపముద్ధియింద నేలంకిద్దరింద అదు అపవిత్రవాయితేందు అవళు భావసిద్ధరింద శ్రుద్ధళాగి, ఏక్రమన కృ-
యింద తన్న కృయన్న బిడిసికొండవళే అవన ఎదేగే ఒళ్ళియ కసువినింద
ఒద్దళు! అవళ పాదహతియింద ఏక్రమను దోషపనే నేలకే బిద్దను!
కొడలే అవళు మహిషాసురమర్దినియంతే రోషగోండు తన్న లుడియల్లి
ట్టిద్ద కృకత్తియన్ను జొరగే తేగేదు: -“థూ! జాండాలా! అనుభవిసు కృత
కర్మప్రాయశ్చిత్తవన్న!” ఎందు నుడిదవళే అదన్న ఏక్రమన మేలే
ఒళ్ళే శక్తియింద ఎసేదళు! కొడలే అదు అవనిగే బిడియదే ‘ఝణల’
ఎందు నేలకే బిడియతు! కొడలే అవను సావరిసికొండు ఎద్దు దూర
రిదు నింతు: —

“ఎమలే! ఇదేను రక్కసతనవన్న నడయిసిదే?” ఎందు భయ
జక్తికనాగి లుద్దార తేగేదను.

“లుగదుకొండ! పికాజీ! లుగదుకొండ! నిన్న తాయయ
పొట్టియు తణ్ణగిరువదరింద నన్న కృయింద పారాగి లుగదుకొండ!”
ఎందు ఎమలాదేవియు నుడిదు అక్షియే బిద్దిద్ద కృగత్తియన్ను తేగేదు
కొండు కపొరవాణియింద: —

“అన్యాయుద్ధింద నన్న పతియ కేలే మాడిసి సాధ్యయాద నన్న
శీలవన్న నాశమాడబంద నరాధమనాద నిన్న హృదయదల్లి ఈ నన్న
బుడ్లకే సానవన్ను కొడదిద్దరే నాను ఎమలాదేవియే అల్ల. ననగే
జగత్తిన్ల ఎల్ల ఆధారతంతుగళు కడిదు జొరిగిద్దరూ నన్న ఈ ప్రతి
జ్ఞియు ఈడేరువదక్కాయే జీవిసువేను!” ఎందు ఎమలాదేవియు
లుద్దార తేగేయలు ఏక్రమను ఆధ్యతయింద: —

“పతిమరణద దుఃఖదల్లి ఈగ నీను నన్నన్ను తిరస్కరిరువే.
శీలవు దినగళు గతిసిద మేలే నీనాగి నన్న వరళాగువే. తేలంగణద
భావీంజనాద నన్న రాణియాగువదక్కే సుజ్ఞాకాద నీను ఎండూ అస
మృత్యున్ను తొలరిసలారే. కాలవు బరలి నోడొడొణ!” ఎందు
ఏక్రమను నుడిద కొడలే ఎమలాదేవియు మత్తిష్ట సంకాపయుక్త
ళాగి: - —

“ఏక్రమా! నీను ఇట్లంద జొరిగిద్దరే ప్రాణకే ఎరవాగువే.
నానంతా ప్రాణద వ్యావోహవన్న బిట్టవళాగిరువేను. వీరపత్ని

ಯಾದ ಈ ಕೃತ್ರಿಯ ರಮಣಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡು," ಎಂದು ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಕ್ರಮನ ಮೇಲೆ ಧಾವಿಸಿ ಹೋದಳು. ಪ್ರಸಂಗವು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಅವನು:-

“ವಿಮಲೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ಇಂದೇ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸುವೆನು.” ಎಂದು ನುಡಿದವನೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲುದ್ಯುಕ್ತನಾದನು. ಆಗ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಅವನದುವರ್ತನವನ್ನು ನೋಡಿ ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತಾ:-

“ವಿಕ್ರಮಾ, ನಿನ್ನ ಕಾರಾಗೃಹಕ್ಕೆ ನಾನು ಭಯಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಜೀವದ ಪರಿವೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟವಳಿಗೆ ಕಾರಾಗೃಹದ ಭಯವೇನು? ನಿನಗೊಂದು ಹಿತೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವೆನು. ನೀನು ಯಾವ ಆಶೆಯಿಂದ ದೇಶದ್ರೋಹ, ರಾಜದ್ರೋಹ, ಧರ್ಮದ್ರೋಹ ವೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿರುವೆಯೋ ಆ ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಯು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನಾಶವಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ನಿನ್ನ ನೀಚ ಕೃತಿಯ ಅನಿಷ್ಟ ಫಲವು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀನು ಅವಿಚಾರಿಯಿರುವದರಿಂದ ಅಸ್ಥಿವೈರಿಗಳಾದ ಯವನರನ್ನು ನಂಬಿರುವೆ. ನೀನು ಯಾವ ದುರಾಶೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಪತಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದೆಯೋ ಆ ನಿನ್ನ ಮನೋಭೀಷ್ಟವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತೆಂಬದು ಇದೀಗಿನ ಅನುಭವದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡು. ನೀನು ನನ್ನ ಕಡುತರವಾದ ವೈರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ನಿನ್ನ ಕುರಿತಾದ ಕಟುಫಲಗಳನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ದೇಶವೇ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುವದೆಂಬದನ್ನು ನೆನೆದು ನಿನಗೆ ಬೋಧಿಸಿರುವೆನು. ನೀನು ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಬಯಸಿದೆಯಾದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಹಿತಚಿಂತನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯಾದರೆ ಇಗೋ, ಈ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಎದೆಗೊಳಿಸುವೆನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿ!”

“ಆಗಲಾಗಲಿ! ನಿನ್ನ ದೃಢನಿಶ್ಚಯವನ್ನಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವೆನು. ಕೋಮಲಾಂಗೀ, ನೀನು ನನ್ನ ಆರ್ಥಾಂಗಿನಿಯಾಗದಹೊರತು, ನಾನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗದ ಹೊರತು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತಕಾರ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವಂತಹ ಹೇಡಿಯು ನಾನಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಎಂಟು ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ನೀನು ನನ್ನ ವಶವಾಗದಿದ್ದರೆ, ನಿನಗೆ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸವು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿ.” ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು.

ಮರಣ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಅಮೃತವು ವಿಷವಾಗುವದಲ್ಲವೇ?

ದುದ್ಧೈವಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರ!

—೧೨—

ವಿಕ್ರಮದೇವನು ತೆಲಂಗಣದ ಅರಸೊತ್ತಿಗಾಗಿ ಜೋತುಗೊಂಡು ಮಹಮ್ಮದ ಶಹಾ ಬಾಮನಿಯೊಡನೆ ಗುಪ್ತಸಂಚು ನಡೆಯಿಸಿದ್ದನು. ಕಾರ್ಯಸಾಧಕನಾದ ಶಹನು ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಒಡಂಬಟ್ಟು, ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ವಿಕ್ರಮದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ದಂಡೆತ್ತಿ ಒಂದರೆ ವೇಲೂಪಟ್ಟಣದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವನೆಂದು ಅವನಾದರೂ ಶಹನಿಗೆ ಅಭಿವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಇಷ್ಟರಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗದೆ, ವಿನಾಯಕದೇವನು ರಾಜಕಾರಣದ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯ ಆಶೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದನು. ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಈ ಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ತಂದೆಯಾದ ಸೋಮಲದೇವನೂ ಅನುಕೂಲನಾಗಿದ್ದನು; ಆದರೆ ಸೇನಾಪತಿಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಅವನು ಸೂರಾ ಅರಿತವನಾಗಿರದೆ, ರಾಜಪ್ರೇಮ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಕುಮಾರನನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಜ್ಜಾಗಿದ್ದನು.

ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯ ದಿವ್ಯಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜಕುಮಾರನು ತೀರ ಮುಗ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದ್ದನು. ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಭೀತಿಯಿಂದ ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳಾದರೂ ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಗ್ಧ ಭಾವವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಅನುರಕ್ತಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ವಿನಾಯಕದೇವನು ಭ್ರಮೆಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ್ದನು. ಅವನು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗತೊಡಗಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ತನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು.

“ತೆಲಂಗಣದ ಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಹ ಹುಚ್ಚಿಯು ನಾನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈಗ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ.”

ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ವಿನಾಯಕದೇವನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ತನ್ನ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದ:—

“ಸುಂದರಿ, ನೀನು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ನನ್ನ ಮನೋಭಂಗಮಾಡಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಗುಣ, ಶೀಲ, ರೂಪಗಳಿಗಾಗಿ ಮನಸೋತ ಈ ರಾಜಕುಮಾರನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಡ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮನವಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ

ಜೀವಿಸಲಾರೆನು! ಮನವೋಹಿನೀ, ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿರಬೇಯಾ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳು; ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೀಳಿ ತೋರಿಸುವೆನು. ಆ ಮೇಲಾದರೂ ನಿನಗೆ ನಂಬಿಗೆಯಾದೀತು.”

ವಿನಾಯಕದೇವನು ತನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವನಿರುವನೆಂಬದೂ, ತಾನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಅವನು ಹೃದ್ರೋಗದಿಂದ ಮೃತಿಯನ್ನೈದುವನೆಂದೂ ಅವಳಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೋದಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದಳು. —

“ರಾಜಕುಮಾರರೇ, ಆಯುಕಾಲನೆಯರು ಎರಡು ಸಾರೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮನಿರ್ಬಂಧನೆಯುಂಟೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸದ್ಭರ್ಮಿಗಳಾದ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡ.”

“ಹೀಗೆದರೇನು? ಕೃಷ್ಣಸುಂದರೀ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲದು; ಚನ್ನಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳು ನೋಡುವಾ.” ಎಂದು ಆತುರಮನಸ್ಸಿನಾಗಿ ವಿನಾಯಕದೇವನು ನುಡಿದೊಡನೆಯೇ ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯು: —

“ಆರ್ಯಾಂಗನೆಯರು ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅಯಿತು; ಕುಲಸತಿಯರ ಪ್ರೇಮವು ಮೌರುಗಿರಿಯಂತೆ ಅಜಲವಿರುವದು; ಗಂಗಾಜಲದಂತೆ ಪವಿತ್ರವಿರುವದು. ರಾಜಕುಮಾರರೇ, ನಾನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯಿರುವೆನು. ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹೆತ್ತವನಂತೆ ಮನ್ನಿಸುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಎಟಂಬಿಸುವದು ಸಚ್ಚರಿತ್ರರಾದ ನಿಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸುವದೆ?”

“ಏನು! ನೀನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯೆ? ನೀನೀಗ ವಿವಾಹಿತಳಿರುವೆಯಾ?” ಎಂದು ವಿಸ್ಮಯಚಕಿತನಾಗಿ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಕೇಳಿದನು.

“ನಾನು ವಿವಾಹಿತಳಾಗಿರದಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಪ್ರೇಮವು ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವದಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ವಿವಾಹಿತಳೇ ಆಗಿರುವೆನು. ಮಹಾರಾಜರೇ, ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವು ಹೀಗಿದ್ದು ದರಿಂದಲೇ, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ.”

ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ವಿನಾಯಕದೇವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಯಿತು. ಪರವನಿತೆಯ ಹಂಬಲದಿಂದ ತನ್ನ ಸಚ್ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಲಂಕಮಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಅವನು ಬೆದರಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಅವನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಮುಕ್ತನಾಗಿ: —

“ದೇವಿ! ಕುಮಾರಿಯೆಂದು ನಿನ್ನ ವ್ಯಾಮೋಹದಲ್ಲಿ ನಾನು ತೊಡಕಿದೆನು. ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನಿನಗಿಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒಚ್ಚಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಮೋಸ

ಗೊಳಿಸಿದೆ. ನೀನು ಹೀಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿತ್ತು?”

“ಮಹಾರಾಜರೇ, ನೀವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದೋಷವೀಯಬೇಡಿರಿ. ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ದೋಷಿಯಿರುವೆನು. ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಮನೋದಯವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸೇನಾಪತಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.”

“ಏನು! ವಿಕ್ರಮದೇವನು ನಿನಗೆ ವೋಸಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದನೆ!”

“ವೋಸವೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ನಕಾರಾರ್ಥವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತರೆ, ಮಹಾರಾಜರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಲವಾದ ಗಾಯವಾಗುತ್ತದಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬಾರದೆಂದು ಅವರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯುವದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಹಿತವಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಇಂದು ನೀವು ಬಹಳೇ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ವರಿಸದಿರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯೂ, ನೀಚನೂ ಇರುವನೆಂದೂ ನೀವು ಈ ವ್ಯಾಮೋಹದಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಬೇಕೆಂದೂ ಅವನ ಹಂಚಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆಂತೆ! ಅವನು ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಮನೀ ಅರಸನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನ ವಶಕ್ಕೆ ವೇಲಂಪಟ್ಟಣವನ್ನು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನೆಂತೆ! ಅವನು ತೆಲಂಗಣದ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಗಾಗಿ ದೇಶದ್ರೋಹ, ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ ಮಾಡಲು ದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿರುವನೆಂದು ನನ್ನ ಓರ್ವ ಗೆಳತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜಾಗೃತಪಡಿಸಿರುವೆನು. ರಾಮದೇವನ ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಕಾರಣನಾದವನು ಅವನೇ!”

“ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರೀ, ವಿಕ್ರಮನು ಇಷ್ಟು ನೀಚನಾದನೇ!”

“ಹೌದು; ಮಹಾರಾಜರೇ, ಅವನ ನೀಚತನವು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ರಾಮದೇವನ ಸತ್ತಿಯಾದ ವಿಮಲಾದೇವಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅವನು ಸಾಹಸ ನಡೆಯಿಸಿರುವನು. ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ತನ್ನ ವಶವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿರುವನು. ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವಳು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಳು.”

“ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿರಬೇಕೆ?”

“ನಿನ್ನೆ ಅವಳು ನನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಹೋದಳು. ಅವಳನ್ನು ವಿಕ್ರಮದೇವನು ಇಂದೇ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವನು. ನೀವಿಲ್ಲಿ ಬರದಿದ್ದರೂ ನಾನೇ ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವಳಿದ್ದೆನು.”

“ಎಕ್ರಮನು ಕರಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರೆಯಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತನಾದನೇ! ಎಕ್ರಮಾ! ಇಂದು ನಿನ್ನ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಆಯುಷ್ಯವು ತುಂಬಿತೆಂದು ತಿಳಿ!”

ಹೀಗೆ ವಿನಾಯಕದೇವನು ನುಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ:—

“ಎಕ್ರಮನ ಆಯುಷ್ಯವು ಮುಗಿದಿರುವದೋ, ವಿನಾಯಕನ ಆಯುಷ್ಯವು ಮುಗಿದಿರುವದೋ?” ಎಂದು ಎಕ್ರಮದೇವನು ನುಡಿದು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ —

“ಈವರೆ ಆಯುಷ್ಯವೂ ಮುಗಿದಿರುವದು!” ಎಂದು ಯಾರೋ ನುಡಿದಂತಾಯಿತು. ವಿನಾಯಕದೇವನು ಎಕ್ರಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತಪ್ತನಾಗಿ:—

“ಕುಲಾಂಗಾರಾ! ನೀನಿಷ್ಟು ಉನ್ಮತ್ತನಾದೆಯಾ! ಈಗಲೇ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು!” ಎಂದು ವಿನಾಯಕದೇವನು ನುಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ “ದೀನ! ದೀನ!” ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸೈನಿಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು! ಕೂಡಲೆ ಅವರು ದುದೈವಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿದರು!

ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಪ್ರಹಾರ!

ಮೃಲಿಕಾಜಹಾನಳ ಉಪದೇಶವು ಮಹಮ್ಮದಶಹನಿಗೆ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವದೇಶ ಹಿತವಿಘಾತಕಿಯೂ, ಸ್ವಜನದ್ರೋಹಿಯೂ, ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯೂ ಆದ ಎಕ್ರಮನ ಸಹಾಯವು ಅವನಿಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ತೆಲಂಗಣದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದನು ಎಂದು ನೋಡುವನೆ? ಅವನು ಅಪರಿಮಿತ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟು ವೇಲಂಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಮುಂದಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದ ಮೇರೆಗೆ ಎಕ್ರಮನು ಅವನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು! ಆ ಮೇಲೆ ಅವನು ವಿನಾಯಕದೇವನನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತ ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿಯ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸೈನಿಕರು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದು ದುದೈವಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದರು!

ಅಸಂಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಯಿಂದ ಆಗದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯವು ಗೃಹಭೇದಿಯಾದ ಎಕ್ರಮನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಷ್ಟೂ ರಕ್ತಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ನೆರವೇರಿತು. ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ತೆಲಂಗಣದ ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾದನು. ಅವನ ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನಾದ ವಿನಾಯಕದೇವನು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಸರಾಧಿಯಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆಗ ಶಹನು —

“ಎನಾಯಕದೇವಾ! ನೀನು ನಮ್ಮ ದೋಹಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದ್ದರ ಫಲವಿದು! ನೀನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಬಾಮನೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಾಗಲೆ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು! ಆಗ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಮೈಮೇಲೆ ಒಂದು, ಕಾರವಾನರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದೆ! ನೀನು ಹೀಗೆ ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ನಡೆದದ್ದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ದೇಹಾಂತ ಶಾಸನವೇ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು!”

“ಮಹಮ್ಮದಾ! ನಿನ್ನ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಅಂಜುವ-ಅಳಕುವ ಅಳ್ಳದೆಯವನು ನಾನಲ್ಲ! ಗೃಹಭೇದಿಗಳೂ, ನೀಚಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳೂ ಆದ ಎಕ್ರಮದೇವನಂತಹ ಕುಲಾಂಗಾರರ ದುಷ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳೇ ವ್ಯಥೆಯಾಗಿದೆ! ಇಂತಹ ಚಾಂಡಾಲವೃತ್ತಿಯ ಜನರ ನೆರವಿನಿಂದಲೇ ಯವನರಾದ ನಿಮ್ಮ ಉಪಟಳವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ನಡೆದದೆ!”

“ಎನಾಯಕದೇವಾ! ನೀನಂತೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎರವಾದೆ! ಕೃತಾಪರಾಧದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುವೆ!” ಎಂದು ನುಡಿದು ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಆಘ್ರತೆಯಿಂದ; —

“ಇಲ್ಲದ ಉಸಾಬರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದರೆ ಜೀವದಾನ ಕೊಡುವೆನು.”

“ಎನು? ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಬೇಕೆ? ಈ ವೀರ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ನಿನ್ನಂತಹ ನೀಚ ಮೈಲಂಥನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಬೇಕೆ? ಅಸಂಭವವು! ಈ ಮಾತು ನನ್ನಿಂದಾಗುವದು ತೀರ ಅಸಂಭವವು!” ಎಂದು ಎನಾಯಕದೇವನು ಕಠೋರ ತನದಿಂದ ನುಡಿದು: —

“ನರಾಧಮಾ, ನೀಚವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕಪಟಕಾರಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ನನ್ನನ್ನು ಪರಾಧೀನ ಮಾಡಿರುವೆಯೆಂಬದೇನೋ ನಿಜ; ಆದರೆ ನಿನ್ನಂತಹ ಹೀನ ಕೋಟಿಯವನಿಗೆ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡುವಂತಹ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯನು ನಾನಿರುವದಿಲ್ಲ!”

ಹೀಗೆ ಎನಾಯಕದೇವನು ನುಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಲಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಅದರ ಮುಖವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂತಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ನೆರೆದ ಜನರನ್ನೂ ಮಹಮ್ಮದಶಹನನ್ನೂ, ಎನಾಯಕದೇವನನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ:—

“ಮಹಾರಾಜರೆ, ಬಾಮನೀ ಬಾದಶಹರೇ, ಸಭ್ಯಗೃಹಸ್ಥರೇ, ಮೊದಲು ನಿಜವಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಾಸನವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಿಜವಾದ

ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅಲ್ಪ ಅಭವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದೇಹಾಂತಶಾಸನ ದೊರೆಯುವದು ಯುಕ್ತವಾದದ್ದು. ಯಾವನಾಭವನು ಒಬ್ಬ ಸಾಧ್ವಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅವಳ ಪತಿಯನ್ನು ಮೃತ್ಯುವುಖದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿದನೋ, ಯಾವ ನೀಚನು ಯಾವದೊಂದು ಜಹಾಗೀರಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ಲಾಲನೆಗೊಂದ ಅತ್ಯಂತ ಘೋರವಾದ ಸ್ವಾಸೋದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡಿದನೋ ಅಂತಹನಿಗೆ ವೊದಲು ಶಾಸನವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು!" ಎಂದು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನುಡಿದು, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ, ವಿಕ್ರಮದೇವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಂತ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಚುಚ್ಚಿತು! ಕೂಡಲೆ ವಿಕ್ರಮದೇವನು:—

“ಸತ್ತಿ! ಸತ್ತಿ!!” ಎಂದು ಚೀರುತ್ತಾ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು, ಗತಾಸುವಾದನು! ಆಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆನಂದೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ:—

“ನನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಪೂರ್ವಿಯಾಯಿತು!” ಎಂದು ನುಡಿದು, ಅದೇ ಖಡ್ಗವನ್ನು ತನ್ನ ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಒಲವಾಗಿ ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು!!

ವಾಚಕನುಹಾರಯಿರಾ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತ್ತಾರೂ ಆಗಿರದೆ, ರಾಮದೇವನ ಪತ್ನಿಯಾದ ವೀರ ವಿದುಲಾದೇವಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಯಾವನ ಸೈನಿಕರು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಗೊಂದಲವೆದ್ದಿತು. ಆ ಸಂಭವ ನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಅವಳು ಕಾರಾಗೃಹದಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಳು.

ಇಷ್ಟಿಲ್ಲ ಕಾರ್ಯವು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ಸರ್ವರೂ ಜಿತ್ತದಲ್ಲಿಯ ಗೊಂದಲಗಳಂತೆ ತಲೆಬರಗಾಗಿ ಕುಳಿತು ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ವಿಸ್ಮಯಕವೇಷನು ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೆ:—

“ಮಹಮ್ಮದಾ! ನೋಡಿದೆಯಾ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೆಂಬದನ್ನು ನೋಡಿದೆಯಾ? ನೀನು ನೀಚತನದಿಂದ ವಿಕ್ರಮನನ್ನು ಒಗೆದುಕೊಂಡು, ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಬ ಅಸುರೀಭಾವವನ್ನು ತೆಗೆದಿರುವೆ! ನಾನು ಮರಣಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಶವೂ ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ. ಕ್ಷತ್ರಿಯವೀರರು ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯ ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳಿರುವರೆಂಬ ಮಾತು ಮೊಂಛನಾದ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು? ಬಗ್ಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯವು ಕಡಗಾಣುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಪಕ್ಷದಾತಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಿಮಾಜನೆ ಮಾಡದಿರನು. ವಿಕ್ರಮನು ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ಭೋಗಿಸಿದನೆಂಬದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಠ ಮಾತಾದೆ. ಮಹಾಂಧ ಮಹಮ್ಮದಾ!

ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಿ, ಬದುಕುವದಕ್ಕಿಂತ ಮರಣಹೊಂದುವದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ನನಗೆ ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತದೆ!” ಎಂದು ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ವಿನಾಯಕ ದೇವನು ನುಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಮಹಮ್ಮದಶಹನ ಆಸುರೀಹೃದಯವು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ಅವನು ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಗೋಶಿಸಿ: —

‘ಈ ಉನ್ನತ್ತನನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧದಿಂದ ಯಾತನೆಗೊಳಿಸಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿ!’ ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದನು!

ದುರ್ದೈವಿಯಾದ ಆ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಅನೇಕ ಒಗೆಯ ಕ್ರೂರತನದ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು! ವಿನಾಯಕದೇವನ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣವಾಗುತ್ತಲೆ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ “ಜಯ ಭುವನೇಶ್ವರೀ! ಜಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ! ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕಾಂಜಿ!” ಎಂಬ ವೀರಾವೇಶದ ಘೋರಧ್ವನಿಯು ಕೇಳತೊಡಗಿತು! ಕೂಡಲೆ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ಭಯಗೊಂಡು: — “ಕಾಫರರು ಬಂದರು! ಹೂಂ! ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸು!” ಎಂದು ಸೇನಾಪತಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ಓಲಗದಿದ್ದ ಹೊರಬಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವೀರ ಕನ್ನಡಿಗರು ವೀರಧ್ವನಿಗೈಯುತ್ತ ಯವನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಮುತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು!

ತೆಲಂಗಣದ ಮೇಲೆ ಮಹಮ್ಮದಶಹನು ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋದ ವಾತೆಯನ್ನು ಬುಕ್ಕರಾಯನು ಕೇಳಿ, ವಿನಾಯಕದೇವನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು. ವಿನಾಯಕದೇವನ ಪ್ರಾರಬ್ಧಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಆ ಸೈನ್ಯವು ವೇಳೆಗೆ ಬಂದೊದಗಲಿಲ್ಲ! ಸೈನ್ಯವು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ರಾಜಕುಮಾರನ ಕೊಲೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ! ಪ್ರಾರಬ್ಧಪ್ರಹಾರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರಾರು?

ವೀರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ಬಾಮನೀ ಸೈನ್ಯವು ದಿಕ್ಕುಸಾಲಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು. ಈ ಭಯಂಕರವಾದ ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ಜೀವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಹಮ್ಮದಶಹನಿಗೆ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು!

ಸಂಪೂರ್ಣ.

